

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
ปัญหาพิเศษปริญาตรี

ภาควิชาบริหารธุรกิจ เกษตร

เรื่อง ภาวะหนี้สินของเกษตรกร ปีการเพาะปลูก 2523/24

โดย

นายอำนาจ อิงรัตนากร

อาจารย์ ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(นางสาวคนธิ เลือดกาญจนะ)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(นายวิเชษฐ มณีรัตน์)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(น.ส.ศศิณี สังข์ศรี)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(นายบรรเลง ศรีพิชโนทัย)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(น.ส.เสาวรีย์ ตะโพนทอง)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(นายอานวย แสงโนรี)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(นายอภิสิทธิ์ แก้วฉา)

ภาควิชารับรองแล้ว

รพ.
๐๖๘๖๓
๒๕๒๕

.....
รักษาการหัวหน้าภาควิชาบริหารธุรกิจ เกษตร
วันที่... 19... เดือน... พ.ศ. 2525

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วัน เดือน ปี.....

รพ.
๐๖๘๖๓
๒๕๒๕

องค์การมหาชนเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
ข้อความทั่วไป	
- ความสำคัญของการศึกษา	2
- วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
- ขอบเขตของการศึกษา	3
- วิธีดำเนินการศึกษา, งบประมาณ	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
หลักการใช้นโยบายของสถาบัน	
- ขอบบังคับของ ช.ก.ส.	7
- ระเบียบวิธีดำเนินการให้เกษตรกรกู้เงินของ ช.ก.ส.	20
- ขอบบังคับของ ช.ก.ส. ว่าด้วยโครงการให้เกษตรกรกู้เงิน	34
- ขออนุญาตในการปฏิบัติเกี่ยวกับขอบบังคับของ ช.ก.ส. ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงิน	35
- การให้เงินกู้ของเกษตรกร	39
- สินเชื่อเพื่อการเกษตรธนาคารกรุงเทพจำกัด	49
ผลการศึกษา	
- จำนวนครัวเรือนที่มีหนี้	64
- หนี้สินค้างชำระ	64
- การใช้นโยบาย	66
- จำนวนสินเชื่อที่เกษตรกรกู้จากแหล่งต่าง ๆ	67
- อัตราดอกเบี้ย	68
- จำนวนเงินกู้และแหล่งที่เป็นหนี้	68
- ตารางวิเคราะห์	69
- แผนที่แสดงเขตหมู่บ้านต่าง ๆ ของแขวงทับยาว	75
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	76
สรุป	77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

เนื่องจากช่วงทึบยาว เขตลาคระบัง กรุงเทพมหานคร ประชากรประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ประกอบอาชีพทางการเกษตร การพัฒนาอาชีพทางการเกษตรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เพราะการเกษตรเป็นแหล่งที่มาของอาหาร, ให้ออกุภิมสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม และเป็นแหล่งสินค้าออก ทหารายได้ให้แก่ประเทศปีละมาก ๆ

แต่เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ผลิต ประสบกับภาวะเศรษฐกิจและราคาของปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ เกษตรกรจึงจำเป็นต้องขยายการผลิต หรือเพิ่มผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่เข้ามาช่วย ซึ่งหมายความว่าเกษตรกรต้องใช้เงินทุนในการลงทุนครั้งแรกสูง โดยเฉพาะชาวนาในเขตทึบยาว ต้องใช้เงินทุนสูงมาก เพราะเมื่อฝนตกต้องสูบน้ำออกจากนา ฝนแล้งก็ต้องสูบน้ำเข้ามา และต้องทำนาปีละ 2 ครั้ง เป็นเหตุให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง จึงจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยมากขึ้น รัฐบาลจะช่วยเหลือเกษตรกรเหล่านี้ได้ โดยการขยายแหล่งสินเชื่อการเกษตรให้ทั่วถึง เพื่อให้เกษตรกรนำไปลงทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย, น้ำมันเชื้อเพลิง, พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และที่ดินเป็นต้น

เพื่อเป็นแนวทางที่จะชี้ถึงปัญหา และขอควรแก้อุญหาสินเชื่อการเกษตรในเขตทึบยาว เขตลาคระบัง ในรายงานนี้ได้จัดทำตารางเปรียบเทียบตัวเลขทางสถิติต่าง ๆ มากพอสมควร ควบคู่กับที่ช่วงทึบยาวการคมนาคมไปสู่หมู่บ้านไม่สะดวก ประกอบกับเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำกัด คุ้มแทนของข้อมูลต่าง ๆ จึงเก็บได้ไม่มากเท่าที่ควร ขอนิพนธ์ลาขางประการก็อาจจะมียูบ่าง แต่ยู่ทำปัญหาพิเศษก็ไคพยายามอย่งยิ่งในการออกไปสำรวจข้อมูลต่าง ๆ โดยตนเองและไคสัมภาษณ์จากหัวหน้าครอบครัวทุกราย จึงเป็นข้อมูลที่เชื่อถือไคมาก และในหน้า 7-62 ได้รวบรวมหลักการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรของสถาบันสินเชื่อต่าง ๆ ไว้ควย เพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจจะศึกษา หวังว่ารายงานปัญหาพิเศษฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ทานผู้อ่านมากพอสมควร ขอขอบคุณอาจารย์เสาวคนธ์ เลือกกกาญจนะ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำรายงานฉบับนี้ให้สำเร็จลุลวงควยก็

ความสำคัญของการศึกษา

เนื่องจากเกษตรกรในแขวงทัมบาว เขตลาภกระบ้ง กรุงเทพมหานคร ประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ ขาดเงินทุนในการดำเนินงาน เพื่อให้ก้าวหน้าเท่าเทียมกับผู้ประกอบการอย่างอื่น และเกษตรกรในแขวงทัมบาว ประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ ขาดความรู้ความสามารถเพิ่มผลผลิตตามหลักวิชาการ เกษตรกรแผนใหม่ ประกอบกับต้องใช้ทุนในการดำเนินงานสูงมาก เพราะขาดระบบชลประทาน ฝนตกก็ท้องสนามออก ฝนแล้งก็ท้องสนามเหานา และเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มียุ่งฉาง ถึงถูกเก็บเกี่ยวค่าจ้างแรงงานสูง แม้วาราคาข้าวถูกก็จำเป็นคงขาย เพราะไม่มีที่เก็บรักษาและเกษตรกรต้องใช้เงินส่วนหนึ่งในการชำระหนี้ สถาบันสินเชื่อในท้องที่ไม่มี เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมจากญาติเพื่อนบ้าน และจากพ่อค้า ซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูง จนกระทั่งเกษตรกรบางรายต้องถูกยึดที่ทำกิน เปลี่ยนสภาพจากยูเป็นเจ้าของที่ดินไปสู่สภาพยูเช่าที่ทำกิน และไปเป็นลูกจ้างโรงงานอุตสาหกรรม

ดังนั้นในการศึกษาเรื่องสภาวะสินเชื่อของเกษตรกรในแขวงทัมบาว เขตลาภกระบ้ง จะทำให้เราไ้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของสินเชื่อการเกษตรว่ามีอะไรบ้าง และควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาจำนวนเกษตรกรที่มีหนี้สิน และไม่มีหนี้สิน ในปี (2523-2524)
2. เพื่อศึกษาจำนวนเงินกู้และอัตรากอเบียด
3. เพื่อศึกษาว่าเกษตรกรกู้เงินจากแหล่งใดบ้าง
4. เพื่อทราบวิธีการให้เงินกู้ ว่าแต่ละสถาบันมีหลักการพิจารณาให้กู้อย่างไรบ้าง
5. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคในการกู้, การใช้เงินกู้ และการชำระหนี้

ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการไถ่มาและการใช้สินเชื่อ ของ เกษตรกรใน
 แขวงห้วยขาว เขตลาคกระบัง กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเกษตรกรมีทุนจำกัดจึง
 คองหาแหล่ง เงินกู้หรือสินเชื่อมาสมทบกับทุนที่เกษตรกรมีอยู่แล้ว เพื่อเอามาลงทุน
 ขี้อัจฉัยในการผลิต ซึ่งจะทำให้ได้ผลผลิตที่พอเหมาะ และมีประสิทธิภาพในทาง
 เศรษฐกิจ แหล่งเงินทุนโคแก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 (ชกส.) กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ญาติ พ่อค้า
 และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องของกับงานส่งเสริมอาชีพ แหล่งเงินทุนเหล่านี้มีบทบาท
 สำคัญในตลาดเงินทุน ซึ่งทำหน้าที่จัดสรรเงินทุน กำหนดแนวทาง เงื่อนไข และระยะ
 เวลาที่เกษตรกรจะนำเงินทุนไปใช้ รัฐบาลก็มีส่วนสำคัญในการกำหนด การจัดสรร
 เงินของสถาบันการเงิน และจัดตั้งสถาบันการเงินบางสถาบันขึ้น

สินเชื่อการเกษตร เข้ามามีบทบาทกับกิจกรรมการเกษตรแทบทุกประเภท
 ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การไถ่รับมา และการใช้ัจฉัยการผลิต การตลาด และราคา
 ผลิตผล ทั้งนี้ความสัมพันธ์ก็อาจจะแยกไม่ออกกว่ามีขอบเขตอยู่แค่นั้น สินเชื่อที่เกษตรกร
 กุมนั้นต้องใช้อย่างระมัดระวัง เพราะทุนซึ่งกั๊ยมมานั้นจะก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
 ควบ คือดอกเบี้ยและเงินต้น สินเชื่อจะเกิดประโยชน์ ถ้าหากใช้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะ
 ก่อให้เกิดกำไรเพิ่มขึ้นได้ การใช้สินเชื่อควรกระทำเมื่อมีช่วงโอกาสที่จริง ๆ คือเมื่อ
 ด้กั๊นแน่ใจว่าผลตอบแทนสุทธิที่ได้จากการใช้สินเชื่อนั้น สูงกว่าต้นทุนที่จะต้องจ่าย เพื่อ
 ให้ได้สินเชื่อนั้นมา และต้องพยายามให้ได้สินเชื่อนั้นมาโดยเสียค่าใช้จ่ายต่ำที่สุดเท่า
 ที่ทำได้ กำหนดเวลาในการชำระคืนให้เหมาะสมตรงกับช่วง เวลาที่มีรายได้

วิธีดำเนินการศึกษา

1. การศึกษาเบื้องต้น ค้นคว้าจากเอกสารบันทึก รายงานต่าง ๆ จากห้องสมุดของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน และขอพบกับอาจารย์ที่ปรึกษา ไปสัมภาษณ์เกษตรกร เขตลาดกระบัง เจ้าหน้าที่สหกรณ์การเกษตร และเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการเกษตรของกรุงเทพมหานคร เขตลาดกระบัง

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมจำนวนประชากรจากฝ่ายทะเบียนราษฎร เขตลาดกระบัง ปรากฏว่าในแขวงทับยาว มีประชากรทั้งหมด 2,230 ครอบครัว เป็นชาย 3,758 คน หญิง 3,752 คน รวม 7,510 คน (สถิติ 1 กันยายน 2524) แขวงทับยาวแบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านมีอาชีพคล้ายคลึงกัน การสุ่มตัวอย่างจึงใช้วิธี Multiple sample Random sampling โดยสุ่มจากบัญชีรายชื่อทะเบียนราษฎรของแขวงทับยาว เขตลาดกระบัง (เฉพาะหัวหน้าครอบครัว) จำนวน 2 เปอร์เซ็นต์ ของครอบครัวประชากรทั้งหมด ดังตาราง

จำนวน	หมู่ที่									รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ครอบครัวทั้งหมด	378	278	276	219	242	287	183	169	198	2,230
ครอบครัวที่จะสอบถาม	8	6	6	4	5	6	4	3	4	46

3. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนแรกสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับเพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, การศึกษา การเข้าร่วมกับกิจกรรมของกลุ่ม และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้รายจ่ายในครอบครัว ประสิทธิภาพเกี่ยวกับสินค้า การเกษตร, การตลาด, และความเข้าใจเกี่ยวกับสินเชื่อ

ระยะเวลาทำการวิจัย 10 เดือน

เริ่มวิจัย 15 มิถุนายน 2524

สิ้นสุดการวิจัย 15 กุมภาพันธ์ 2525

แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

งานที่ปฏิบัติ	ระยะเวลา									
	เดือน (2624) (2525)									
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	
1) เตรียมการสำรวจเอกสาร, วางแบบสอบถาม	—									
2) ทดสอบแบบสอบถาม			—							
3) ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล				—						
4) วิเคราะห์ข้อมูล						—				
5) รวบรวมเขียนรายงาน							—	—		

งบประมาณ ค่าวัสดุประมาณ 430.- บาท, ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประมาณ 2,750.-บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ 3,180.-บาท

ประโยชน์ที่คากว่าจะได้รับ

- 1. จะไ้ทราบถึงวิธีการควบคุม การใช้สินเชื่อกามวัตถุประสงค์ ที่ขอกู้
- 2. จะไ้ทราบถึงสาเหตุที่เกยตรกรกู้เงินจากแหล่งที่ไม่ใช่สถาบัน มากกว่ากู้จากสถาบัน
- 3. จะไ้ทราบถึงวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการขอกู้เงินจากสถาบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอม้บังคับธนาคาร เพื่อกการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร

ฉบับที่ 7

วาควยการให้เกษตรกรกูเงินระยะสั้น

และระยะปานกลางสำหรับกร เกษตร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (4) แห่งพระราชบัญญัติธนาคาร เพื่อกการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร พ.ศ. 2509 คณะกรรมการธนาคาร เพื่อกการ เกษตรและ สหกรณ์การ เกษตร ออกขอม้บังคับวาควยการให้เกษตรกรกูเงินระยะสั้นและระยะปาน- กลางสำหรับกร เกษตร ไว้ดังต่อไปนี้

บทวิเคราะห์ศัพท์

ขอ 1 ในขอม้บังคับนี้

"การ เกษตร" หมายความว่า การทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยง- สัตว์ การประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม หรือการทำนาเกลือ

"เกษตรกร" หมายความว่า บุคคลผู้ประกอบอาชีพในการทำนา การทำไร่ การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเลี้ยงไหมและสาวไหม หรือการทำ นาเกลือ

"เงินกูระยะสั้น" หมายความว่า เงินกูซึ่งมีระยะเวลาตามปกติไม่เกิน สิบสองเดือน หรือในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษไม่เกินสิบแปดเดือน

"เงินกูระยะปานกลาง" หมายความว่า เงินกูซึ่งมีระยะเวลาตามปกติไม่เกิน สามปี หรือในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษไม่เกินห้าปี

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารเพื่อกการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตร

"สาขา" หมายความว่า สาขาของธนาคารเพื่อกการ เกษตรและสหกรณ์

การ เกษตร

ทองที่ซึ่งสาขาจะค้ำเงินงานใหญ่เงิน

ขอ 2 ทองที่ซึ่งสาขาจะค้ำเงินงานใหญ่เกษตรกรกูเงินระยะสั้นและระยะ ปานกลางสำหรับกร เกษตรนั้น ใหญ่จัดการธนาคารกำหนดและประกาศเป็นคราว ๆ

และให้ปิดประกาศไว้ที่สำนักงานใหญ่และที่สำนักงานสาขานั้น ๆ

การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขา

ข้อ 3 ผู้มีสิทธิจะขอเงินตามข้อบังคับนี้ได้ ต้องเป็นผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขาเท่านั้น

ข้อ 4 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขา ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) เป็นเกษตรกร
- (4) มีความชำนาญหรือได้รับการฝึกอบรมในการ เกษตรมาแล้วพอสมควร
- (5) มีที่ดินที่อยู่และประกอบการ เกษตรส่วนใหญ่ของตนในท้องที่ดำเนินงานของสาขาซึ่งตนขอขึ้นทะเบียน เป็นลูกค้ำประจำมาแล้ว เป็นเวลาดึกคอกัน ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (6) โดยปกติเป็นผู้ก่อให้เกิดผลผลิตการ เกษตรเพื่อขายในปีหนึ่ง ๆ เป็นมูลค่าพอสมควร
- (7) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีชื่อเสียงดี ชยันต์แข็งในการประกอบอาชีพ และรู้จักประหยัด
- (8) ไม่เป็นคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- (9) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว
- (10) ไม่เคยถูกให้ออกจากการ เป็นลูกค้ำประจำสาขาใด ๆ ตามข้อ 10

ในกรณีที่มี เหตุพิเศษอันควรยกเว้นลักษณะตาม (5) และ (6) ให้ผู้จัดการเสนอขอรับความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ข้อ 5 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำประจำสาขา ต้องแสดงความประสงค์ว่าจะเข้าอยู่ในสังกัดกลุ่มลูกค้ำที่มีอยู่เดิมหรือกลุ่มลูกค้ำที่ตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งอยู่ใกล้ เคียงกับที่ดินที่อยู่ของตน

การที่จะเข้าอยู่ในสังกัดกลุ่มลูกค้ำใด ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องได้รับมติรับรองจากที่ประชุมจากลูกค้ำ ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งจำนวนของลูกค้ำทั้งหมดในกลุ่มนั้น

ข้อ 6 เมื่อผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคาร ได้พิจารณาเห็นว่า ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งที่ประชุมกลุ่มลูกค้าได้มีมติรับรองแล้วนั้น มีลักษณะตามข้อ 4 และมีความเข้าใจในข้อบังคับและระเบียบของธนาคาร เกี่ยวกับการให้เกษตรกร ทรูเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการ เกษตร และผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคารเห็นสมควร ก็ให้รับผู้นั้นขึ้นทะเบียน เป็นลูกค้าประจำสาขาโดยให้อยู่ในสังกัดกลุ่มลูกค้าที่ ได้มีมติรับรองนั้นได้

ข้อ 7 ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ต้องลงลายมือชื่อในทะเบียนลูกค้าประจำสาขาและทวงให้คำรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบของธนาคาร เกี่ยวกับการให้เกษตรกร ทรูเงินระยะสั้นและระยะปานกลาง สำหรับการ เกษตรและตามมติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัด ทุกประการ

การพ้นจากการ เป็นลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 8 ลูกค้าประจำสาขาพ้นจากการ เป็นลูกค้าประจำสาขาในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกตามข้อ 9
- (3) ขาดลักษณะตามข้อ 4 (1), (3), (6), (8), หรือ (9)
- (4) มีใคอยู่เป็นปกติหรือมิได้ประกอบการ เกษตรส่วนใหญ่ของตนเองในท้องที่ คำ เนินงานของสาขาซึ่งตนได้ขึ้นทะเบียน เป็นลูกค้าประจำ
- (5) ถูกให้ออกจากการ เป็นลูกค้าประจำสาขาตามข้อ 10

ข้อ 9 ลูกค้าประจำสาขาอาจลาออกจากการ เป็นลูกค้าประจำสาขาได้ เมื่อตน ไม่มีหนี้สินอยู่ต่อธนาคารในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน เงินกู้หรือในฐานะมีความผูกพันรับผิดชอบ ลูกหนี้รวมตามข้อ 19 (3)

ข้อ 10 เมื่อปรากฏว่าลูกค้าประจำสาขาผู้ใดมีเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อถูกธนาคาร เรียกคืนเงินกู้ตามข้อ 28 (2), (3), (4) หรือ (5)
- (2) ผ่าฝืนข้อบังคับหรือระเบียบของธนาคาร เกี่ยวกับการให้เกษตรกร ทรูเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการ เกษตร หรือมติของที่ประชุม

กลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัดนั้น เป็น เองนิจ

(3) ประพฤติหรือกระทำการใด ๆ อันแสดงให้เห็นว่าไม่ซื่อสัตย์สุจริต หรือ
เสื่อมเสียแก่ธนาคารหรือกลุ่มลูกค้าที่ตนสังกัด

(4) ในระหว่างเป็นลูกค้าประจำสาขาใด ๆ ยืมเงินจากบุคคลภายนอกโดยไม่มี
เหตุผลอันสมควร

ใหญ่ผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคารมอบ
ส่วนพิจารณาและสั่งให้ออกจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 11 เมื่อลูกค้าประจำสาขาพ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา ใหญ่จัดการ
ธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคารสั่งลบบัญชีออกจาก
ทะเบียนลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 12 ผู้พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาซึ่งมีหนี้เงินกู้ยืมอยู่ธนาคาร จะ
ต้องจัดการชำระหนี้โดยสิ้นเชิงทันที และธนาคารย่อมมีสิทธิหักจำนวนเงินที่ธนาคาร
จะต้องจ่ายให้แก่ผู้พ้นหนี้เพื่อชำระหนี้ได้

วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน

ข้อ 13 การกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการ เกษตร มีวัตถุประสงค์
ประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ระยะสั้น ใดแก่เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการ เกษตร
สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตร
อย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำ เพื่อเลี้ยงขาย
และค่าจ้างเกี่ยวกับการ เกษตร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลผลิตการ เกษตร
ซึ่งมีมูลค่าขึ้น

- (ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการ เกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- (ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการ เกษตร
- (ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง โด่แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) บุกเบิกหรือจัดทำให้ที่ดินใช้ในการเกษตรได้ หรือซื้อที่ดินการเกษตร
(ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คัน คุน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น

(ค) ทำสวน

(ง) วางรูปประกอบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

(จ) ซื้อสัตว์ใช้งานหรือซื้อ หรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรียน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ

(ซ) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตร

อำนาจอนุมัติเงินกู้

ขอ 14 ใ้ใหญ่จัดการธนาคารมีอำนาจอนุมัติเงินกู้ตามข้อบังคับนี้
ระยะเวลาของการชำระเงินกู้

ขอ 15 เงินกู้ระยะสั้นนั้น ใ้ใหญ่อุมัติเงินกู้พิจารณากำหนดใ้ใหญ่ชำระคืนเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ชายผลิตผลซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้เป็นจำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษใ้กำหนดได้ไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้น ใ้ใหญ่อุมัติเงินกู้พิจารณากำหนดใ้ใหญ่ชำระคืนเงิน และดอกเบี้ยเป็นรายงวด โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ใ้ใช้เงินกู้ จำนวนของเงินกู้ รายได้ และความสามารถชำระหนี้ของผูู้ โดยปกติใ้ชำระคืนเสร็จภายในสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ ผู่อุมัติเงินกู้จะกำหนดใ้ชำระคืนเสร็จภายในเวลาไม่เกินห้าปีก็ได้ ทั้งนี้ นับแต่วันกู้

ข้อ 16 ภายใต้บังคับข้อ 23 ผู้มีสิทธิชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวดจนถึงกำหนดไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วน และธนาคารยอมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

จำนวนของเงินกู้แต่ละราย และจำนวนขั้นสูงของเงินกู้

ข้อ 17 จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายนั้น ให้ผู้อนุมัติเงินกู้พิจารณา กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตและการชำระหนี้เงินกู้อย่างอื่น ๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของผลิตภัณฑ์เฉพาะส่วนเพื่อขายซึ่งโดยได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนของเงินกู้อย่างใหม่เมื่อรวมด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้อย่างอื่น ต้องไม่เกินร้อยละสิบดังกล่าว

ในกรณีที่มีเหตุพิเศษและผู้จัดการธนาคารพิจารณาเห็นสมควร ผู้จัดการธนาคารจะขยายอัตราไม่เกินร้อยละหกสิบตามวรรคก่อนเป็น ไม่เกินร้อยละแปดสิบ สำหรับสาขาหนึ่งสาขาใดหรือหลายสาขาใดก็ได้

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายนั้น ให้ผู้อนุมัติเงินกู้พิจารณา กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิต รายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้ อย่างอื่น ๆ ของผู้กู้

ยอดจำนวนเงินกู้ทั้งระยะสั้นและระยะปานกลางทั้งหมดของผู้กู้คนหนึ่ง ๆ ในเวลาใดเวลาหนึ่ง จะเกินหนึ่งแสนบาทไม่ได้

ข้อ 17 ทวิ ในกรณีที่เกษตรกรลูกค้าประจำสาขาตามข้อบังคับนี้ขอเงินเพื่อการผลิตตามโครงการ เฉพาะเรื่องร่วมกับกระทรวงทบวงกรม และคณะกรรมการธนาคารได้อนุมัติโครงการนั้นแล้ว ให้ผู้อนุมัติเงินกู้พิจารณาตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ รายได้ ความสามารถชำระหนี้ของผู้กู้

จำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายตามวรรคหนึ่ง จะเกินหนึ่งหมื่นห้าพันบาทไม่ได้ และให้ถือเป็นเงินกู้ส่วนหนึ่งต่างหากจากจำนวนเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางตามวรรคท้ายของข้อ 17 แห่งข้อบังคับนี้ธนาคาร เพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การ เกษตรฉบับที่ 7 ว่าด้วยการให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการ เกษตร

ข้อ 18 การกู้เงินระยะปานกลางเพื่อชำระหนี้เดิมเกี่ยวกับการเกษตร
ใหญ่ได้ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

หลักประกันเงินกู้

ข้อ 19 การกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ให้มีหลักประกันตามที่ผู้อนุมัติเงินกู้พิจารณา
กำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นประกัน
โดยผู้อนุมัติเงินกู้ได้สอบสวนและพิจารณาเป็นที่พอใจว่า อสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาด
ตามที่ผู้อนุมัติเงินกู้ ประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกัน
ตาม (2), (3), หรือ (4)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์
หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินสองแสนบาท จะระบุจำนวนเงิน
ขั้นสูงไว้เพียงสองแสนบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้
ทั้งหลายของลูกหนี้ซึ่งมีอยู่หรือจะพึงมีขึ้นในอนาคตต่อธนาคาร

การถอนจำนองจะกระทำใดต่อเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของตนต่อ
ธนาคารเสร็จสิ้นแล้ว หรือเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

(2) มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากตามส่วนเงินกู้เป็นประกัน โดย
จำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (1), (3) หรือ (4) นั้น ต้องไม่เกินร้อยละ
แปดสิบแห่งค่าของหลักทรัพย์หรือเงินฝากที่ประกัน

(3) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักซึ่งจะทำให้ผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้
เงินกู้เช่นนั้นต่อธนาคาร โดยจำนวนเงินไม่เกินจำนวนที่ผู้จัดการธนาคารกำหนด ซึ่ง
ต้องไม่สูงกว่าห้าพันบาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) ให้ลูกหนี้ในกลุ่ม
เดียวกันทุกคนซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ทำหนังสือรับรองธนาคาร
ตามแบบที่กำหนดไว้ ผู้กัพັນตนรวมกันว่าในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรอง
รวมกันนั้นไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตาม
กำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองรวมกันมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมเพื่อชำระหนี้
ดังกล่าวต่อธนาคารจนเสร็จสิ้น ธนาคารจะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำ

หนังสือรับรองรวมกันนั้นโดยสิ้นเชิงหรือบางส่วนก็ได้ตามแต่จะเลือก บรรดาผู้ทำ
หนังสือรับรองรวมกันยังคงผูกพันอยู่จนกว่าจะไต่ชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวเสร็จสิ้น

ในกรณีที่มีเหตุพิเศษและผู้จัดการธนาคารพิจารณาเห็นสมควร ผู้จัดการธนาคาร
จะขยายจำกัดไม่สูงกว่าห้าพันบาทตามวรรคก่อน เป็นไม่สูงกว่าหนึ่งหมื่นสองพันบาท
สำหรับสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาก็ได้

(4) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นนอกอุตสาหกรรมหลักหรือเงินกู้ระยะ
ปานกลาง ซึ่งจะทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้ เช่นนั้นต่อธนาคารโดยจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น
ไม่เกินจำนวนที่ผู้จัดการธนาคารกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่าหนึ่งหมื่นสองพันบาท ถ้าผู้กู้ไม่
มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) ผู้กูจะต้องจัดให้มีผู้ค้ำประจำสาขาซึ่งผู้อนุมัติเงินกู้
ได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้ว เป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน

ผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้แก่ธนาคาร
ตามแบบที่กำหนด

ลูกค้ำคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้นั้นมากกว่าสองคนในเวลา
เดียวกันไม่ได้

การที่ผู้ค้ำประกันพ้นจากกร เป็นลูกค้ำประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ ไม่
เป็นเหตุให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากความรับผิดชอบในการค้ำประกันหนี้เงินกู้ใด ๆ จนกว่าผู้
ประจำสาขาผู้อื่นซึ่งผู้อนุมัติเงินกู้ได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้ว เขาเป็นผู้ค้ำ
ประกันแทน

ข้อ 19 ทวิ การกู้เงินเพื่อการผลิตตามโครงการ เฉพาะเรื่องร่วมกับกระทรวง
ทบวงกรม และคณะกรรมการธนาคารได้อนุมัติโครงการนั้นแล้ว ให้ได้รับยกเว้นไม่
ต้องมีหลักประกันเงินกู้ตามกำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ 20 เมื่อผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการ
ธนาคาร เห็นว่ามีเหตุอันทำให้หลักประกันเสื่อมลง ผู้กูต้องจัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติม
หลักประกันตามคำสั่งของผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จั-
กการธนาคารให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง

คอกเบี้ยเงินกู้

ข้อ 21 ให้เรียกคอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางในอัตราร้อยละ สิบสามต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวันตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้ จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จ ทั้งนี้ ไม่เป็นการทบทวน

การชำระคอกเบี้ยเงินกู้ ถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวด ในกรณีที่ธนาคารรับตัวสัญญาใช้เงินซึ่งผู้กู้ออกเพื่อธนาคารขายลดชวงแกชธนาคาร แห่งประเทศไทยตามข้อบังคับฉบับที่ 15 ให้ลดอัตราคอกเบี้ยเงินกู้ลงเหลือร้อยละสิบ ต่อปี ตั้งแต่วันถัดจากวันออกตัวสัญญาใช้เงินจนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จหรือวันที่ กำหนดใช้เงินตามตัว ถ้ายังมีเงินกู้ค้างอยู่หลังจากวันถึงกำหนดใช้เงินตามตัว ให้ เรียกคอกเบี้ยเงินกู้ต่อไปในอัตราร้อยละสิบสามต่อปี

ข้อ 21 ทวิ ในกรณีธนาคารให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลาง จากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรให้เรียกคอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละสิบต่อปี โดยไม่มีการทบทวน การชำระคอกเบี้ยให้เป็นไปตามข้อ 21 วรรคสอง

เมื่อมีเหตุที่ธนาคารพึงเรียกคืนเงินกู้ที่กล่าวในวรรคก่อนนั้นตามข้อบังคับ ธนาคาร ให้เรียกคอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เช่นนั้นในอัตราร้อยละสิบสามต่อปี ตั้งแต่วัน เรียกคืนเงินกู้จนกว่าจะชำระหนี้เงินกู้เสร็จโดยไม่มีการทบทวน

การชำระหนี้เงินกู้

ข้อ 22 ผู้กู้ต้องชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร ณ สำนักงานสาขาที่ตนกู้เงิน เมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้จัดการธนาคาร ผู้จัดการสาขาจะจัดให้มีบริการ รับชำระหนี้เงินกู้ในทองที่ก็ได้ โดยประกาศไว้ ณ สำนักงานสาขาเป็นคราว ๆ

ข้อ 23 ในกรณีที่ผู้กู้มีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่ผู้กู้ชำระหนี้ เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของผู้กู้ แต่ถาผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอ ที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดใดทุกราย หนี้เงินกู้อย่างใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อน ก็ให้ชำระหนี้เงินกู้อย่างนั้นให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้อย่างอื่น

ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดให้คาฤชาธรรมเนียมแล้ว ให้ชำระ คอกเบี้ยก่อน แล้วจึงชำระต้นเงิน

การผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ และการผิดชำระเงินรายงวด

ข้อ 24 ในกรณีที่ผู้อนุมัติเงินกู้ได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่า ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นหรือระยะปานกลางรายใดให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็อาจผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ส่วนที่ค้างชำระนั้นได้ตามที่เห็นสมควร คราวหนึ่ง ๆ ไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้อย่างหนึ่ง ๆ เกินสามคราวไม่ได้

ข้อ 25 ในกรณีที่ผู้อนุมัติเงินกู้ได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่า ผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินรายงวดทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน จะอนุมัติให้ผู้กู้ผิดชำระเงินรายงวดส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้นเพื่อชำระในงวดต่อไปก็ได้

ทรัพย์สินที่ผู้กู้ไถ่กรรมสิทธิ์มาใช้เงินกู้จากธนาคาร

ข้อ 26 ทรัพย์สินที่ผู้กู้ไถ่กรรมสิทธิ์มาใช้เงินกู้จากธนาคารนั้น ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือเป็นสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยปกติใช้ค่าแรงงานได้เกินกว่าสามปีและแต่ละหน่วยมีค่าตั้งแต่สามพันบาทให้ระบุนำมาจดทะเบียน จำนอง หรือจำนำ ไว้ในเอกสารการกู้ ตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509

ข้อ 27 ผู้กู้จะโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินดังกล่าวในข้อ 26 ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร

การขออนุญาตโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินตามวรรคก่อนผู้กู้ต้องยื่นคำขอต่อสาขาที่ตนเป็นลูกค้าประจำ

เมื่อได้รับคำขอ ผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคารจะออกหนังสืออนุญาตโอน จำนอง หรือ จำนำทรัพย์สินได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อเป็นการโอน จำนอง หรือจำนำ เพื่อประโยชน์แก่ธนาคารเอง
- (2) เมื่อผู้กู้ได้ชำระหนี้เงินกู้ที่เกี่ยวข้องเสร็จสิ้นแล้ว
- (3) เมื่อผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการ-

ธนาคารเห็นว่าผู้กู้มีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผันให้โอนจำนวน หรือจำนวนทรัพย์สิน โดยไม่กระทบกระเทือนการที่ธนาคารจะได้รับชำระหนี้เงินกู้จากผู้กู้นั้น

กรณีที่ธนาคารเรียกคืนเงินกู้

ข้อ 28 ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ธนาคารเรียกคืนเงินกู้ และให้ผู้ชำระคืนเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคารโดยสิ้นเชิงทันที แม้ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้

- (1) เมื่อผู้กู้พ้นจากการเป็นลูกคาประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
- (2) เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ใช้เงินไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารการกู้เงินแต่ใช้ไปเป็นค่าใช้จ่ายอื่นจำเป็นเกี่ยวกับการจัดจ้างอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้แก่ธนาคาร หรือใช้เป็นเงินฝากตามส่วนเงินกู้ไว้กับธนาคารตามข้อ 29
- (3) เมื่อผู้กู้ไม่จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของผู้จัดการธนาคารหรือพนักงานผู้ได้รับมอบอำนาจจากผู้จัดการธนาคารตามข้อ 20
- (4) เมื่อผู้กู้ไม่ชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้น ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือเมื่อผู้กู้ไม่ชำระเงินรายงวดตามกำหนดสำหรับงวดนั้น ๆ โดยไม่ได้รับอนุมัติให้ผิดการชำระ
- (5) เมื่อปรากฏว่าผู้กู้ฝ่าฝืนข้อ 27

เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่ง

ข้อ 28 ทวิ ลูกคาประจำสาขาตามข้อบังคับนี้ผู้ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติในระหว่างเป็นลูกคา อาจขอกู้เงินระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่ง เพื่อชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นและหรือระยะปานกลางที่มีอยู่เดิมให้แก่ธนาคารชำระหนี้สินอันเกิดขึ้นเนื่องจากภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติให้แก่บุคคลภายนอกและเพื่อปรับปรุงการประกอบการ เกษตรของตนในทางที่จะได้ผลดีขึ้น

๑7221

ในการขอกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ลูกค้าย่อมแสดงให้เป็นที่น่าพอใจแก่ธนาคารว่า
ตนมีคู่ทางปรับปรุงการประกอบการ เกษตรของตนในทางที่จะได้ผลดีขึ้นตามสมควร

ในการอนุมัติเงินกู้ระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่ง ให้ผู้อนุมัติเงินกู้พิจารณา
กำหนดให้ผู้นุเคราะห์คืนเงินและดอกเบี้ยเป็นรายงวด โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะได้
จากการปรับปรุงการประกอบการ เกษตร จำนวนของเงินกู้อย่างใด และความสามารถ
ชำระหนี้ของผู้นุเคราะห์ให้เสร็จภายในหกปีนับแต่วันกู้

จำนวนรวมของเงินกู้ระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่งของผู้นุเคราะห์หนึ่ง ๆ จะถูก
ครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ตามในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกินสี่เท่าของจำนวนรวมของ
ตนเงินกู้ระยะสั้นและหรือระยะปานกลางที่มีอยู่เดิมต่อธนาคารไม่ได้ และต้องอยู่ใน
จำกัดขั้นสูงห้าหมื่นบาท

การกู้เงินระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่ง ลูกค้าจะต้องมีหลักประกันตาม
ข้อ 19 (1) สำหรับการกู้เงินดังกล่าวโดยมีเงินรวมไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ถ้า
ลูกค้าไม่อาจจัดให้มีหลักประกันตามข้อ 19 (1) จะจัดให้มีหลักประกันตามข้อ 19 (4)
ก็ได้

นอกจากที่ได้กำหนดไว้ในวรรคก่อน ๆ ให้นำความในข้ออื่น ๆ ของข้อบังคับนี้
มาใช้บังคับแก่เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษประเภทหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

เงินกู้ระยะปานกลางพิเศษประเภทสอง

ข้อ 28 ตรี ในกรณีผู้ตาย วิกลจริต ไปเสียจากภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่และ
ไม่มีใครรู้แน่ว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร หรือมีเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้นุเคราะห์ไม่อาจประกอบ
อาชีพได้ ผู้นุเคราะห์ซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาอยู่แล้ว หรือผู้นุเคราะห์รับขึ้น
ทะเบียนเป็นลูกค้ารายใหม่ตามข้อบังคับนี้ คนหนึ่งหรือหลายคนอาจขอกู้เงินระยะปาน
กลางพิเศษประเภทสอง เพื่อชำระหนี้เงินกู้ซึ่งผู้นุเคราะห์เดิมนั้นมีอยู่ต่อธนาคารให้เสร็จสิ้น

ให้นำความในวรรคสามถึงวรรคหกแห่งข้อ 28 ตรี มาใช้บังคับแก่เงินกู้ระยะ
ปานกลางพิเศษประเภทสองโดยอนุโลม

ผู้รับใช้หนี้ของผู้กู้

ข้อ ๒๔ จัตวา ในกรณีที่ผู้กู้ตาย วิกลจริต ไปเสียจากภูมิลำเนา หรือถิ่นที่อยู่ และไม่มีใครรู้แน่ชัดว่าเป็นตายร้ายดีอย่างไร หรือมีเหตุอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้กู้อาจไม่ ประกอบอาชีพได้ และมีภรรยา บุตร หรือผู้อ่อน คนหนึ่งหรือหลายคนสมัครใจรับ ใช้หนี้เงินกู้ของผู้กู้ให้แก่ธนาคาร เมื่อผู้จัดการธนาคารหรือพนักงาน ผู้ได้รับมอบ อำนาจ จากผู้จัดการธนาคารเห็นสมควร จะตกลงทำสัญญายินยอม ให้นำบุคคล ดังกล่าวมารับใช้หนี้เงินกู้ซึ่งผู้กู้นั้น มีอยู่ต่อธนาคารจนเสร็จสิ้นก็ได้ โดยจัดให้มีหลัก ประทับตามข้อ ๑๔ โดยอนุโลม ทั้งนี้แม้ผู้รับใช้หนี้จะมีได้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า ประจำสาขาก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบ ฉบับที่ 4
ว่าด้วยวิธีดำเนินการให้เกษตรกรกรกฎเงินระยะสั้น
และระยะปานกลางสำหรับการเกษตร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 24 (2) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และข้อ 32 แห่งขบยบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรฉบับที่ 7 ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรวางระเบียบว่าด้วยวิธีดำเนินการให้เกษตรกรกรกฎเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตร และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเงินฝากตามส่วนเงินกู้ไว้ดังต่อไปนี้

บทวิเคราะห์ศัพท์

ข้อ 1 ในระเบียบนี้

"ธนาคาร" หมายความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"สาขา" หมายความว่า สาขาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

"ขบยบังคับ" หมายความว่า ขบยบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ 7 ว่าด้วยการให้เกษตรกรกรกฎเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตร และให้หมายความรวมถึงข้อแก้ไขเพิ่มเติมขบยบังคับนั้นด้วย

"พนักงานสินเชื่อ" หมายความว่า พนักงานที่ปฏิบัติงานในสายงานสินเชื่อประจำสาขา

ทองที่ซึ่งสาขาจะดำเนินงานใหญ่เงิน

ข้อ 2 ทองที่ซึ่งสาขาจะดำเนินงานให้เกษตรกรกรกฎเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตรนั้น ผู้จัดการธนาคารจะกำหนดและประกาศเป็นคราว ๆ โดยปิดประกาศไว้ที่สำนักงานใหญ่และที่สำนักงานสาขานั้น ๆ

การขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 3 ผู้มีสิทธิจะขอกรกฎเงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตรจากธนาคารใด ต้องเป็นผู้ได้ขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขานั้น

ข้อ 4 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคาประจำสาขา ต้องมีลักษณะตามข้อ 4 แห่ง
ขบมบังคับ

ข้อ 5 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคาประจำสาขาของแอดคงความประสงค์ว่าจะ
เขาอยู่ในสังกัดกลุ่มลูกคาที่มีอยู่เดิมหรือกลุ่มลูกคาที่ตั้งขึ้นใหม่ซึ่งอยู่ไกล เคียงกับถิ่นที่
อยู่ของตน ในการนี้ให้แจ้งแก่หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาซึ่งตนจะ
เขาอยู่ในสังกัด เพื่อกรอกขอความตามแบบพิมพ์ของธนาคาร และให้ยูแสดงความ
ประสงค์ลงลายมือชื่อไว้ในแบบพิมพ์นั้นด้วย

การที่จะเขาอยู่ในสังกัดกลุ่มลูกคาใด ผู้ขอขึ้นทะเบียนจะต้องได้รับบริบรอง
จากที่ประชุมกลุ่มลูกคา (หรือที่ประชุมกลุ่มผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคา) ด้วยคะแนน
เสียงเกินกึ่งจำนวนของลูกคาทั้งหมดในกลุ่มนั้น

ข้อ 6 ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งที่ประชุมกลุ่มลูกคา (หรือที่ประชุมกลุ่มผู้ขอขึ้นทะเบียน
เป็นลูกคา) ได้รับรองแล่นั้น ต้องทำรายการขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคาประจำสาขา
ตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้เสนอผู้จัดการสาขา

ให้พนักงานสินเชื่ไปสอบสวนถึงที่บ้านและนาไร เพื่อแนะนำผู้ขอขึ้นทะเบียน
ทำรายการขอขึ้นทะเบียนให้ถูกต้อง และให้พนักงานดังกล่าวนี้ทำรายงานประกอบ
รายการขอขึ้นทะเบียนเสนอผู้จัดการสาขาพร้อมกันด้วย ทั้งนี้ ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้อง
ให้ขอความจริงและรวมมือ

ข้อ 7 เมื่อผู้จัดการสาขาใดพิจารณาเห็นว่า ผู้ขอขึ้นทะเบียนซึ่งที่ประชุมกลุ่ม
ลูกคา (หรือที่ประชุมกลุ่มผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคา) ได้รับรองแล่นั้น มีลักษณะตาม
ข้อ 4 แห่งขบมบังคับ ก็มีความเข้าใจในขบมบังคับและระเบียบของธนาคารเกี่ยวกับ
การให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตร และผู้จัดการ
สาขาเห็นสมควร ก็ให้รับผู้นั้นขึ้นทะเบียนเป็นลูกคาประจำสาขาโดยให้ผู้อยู่ในสังกัด
กลุ่มลูกคาซึ่งรับรอนั้นได้

ถ้าผู้จัดการสาขาเห็นว่ากรขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคาประจำสาขารายใดมี
ปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคารก็ให้เสนอเรื่องพร้อมทั้งขอ
เท็จจริงเพิ่มเติมตามทีสอบสวนได้ และความเห็น ไปยังผู้จัดการธนาคารเพื่อวินิจฉัย

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณราชมงคล

เมื่อได้รับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ให้ผู้จัดการสาขามีหนังสือแจ้ง
เรื่องให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าซึ่งเกี่ยวข้องของเสนอที่ประชุมกลุ่มลูกค้านั้นทราบโดยเร็ว

ในกรณีไม่รับผู้ใดขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ให้ผู้จัดการสาขามีหนังสือ
แจ้งคำวินิจฉัยไปยังผู้นั้นภายในเวลาอันสมควร

ข้อ 8 ผู้ซึ่งธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขา ต้องลงลายมือชื่อ
ในทะเบียนลูกค้าประจำสาขา ทั้งต้องให้คำรับรองว่าจะปฏิบัติตามข้อบังคับและระ-
เบียบของธนาคาร เกี่ยวกับการให้เกษตรกรกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับ
การเกษตร และตามมติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าซึ่งตนสังกัด ทุกประการ

การลงลายมือชื่อกังกล่าวต้องกระทำภายในเวลาที่ผู้จัดการสาขาจะได้อำหนด
ตามที่สมควร ถ้าผู้ใดไม่กระทำตามกำหนด ผู้จัดการสาขาจะระงับการให้ผู้นั้นขึ้น
ทะเบียนก็ได้

ข้อ 9 เมื่อผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาเปลี่ยนแปลงที่อยู่ต้องแจ้ง
ให้ผู้จัดการสาขาทราบโดยเร็ว

การพ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 10 ให้บรรดาพนักงานประจำสาขาช่วยเหลือผู้จัดการสาขาสอดส่องและ
สอบสวนเหตุตามข้อ 8 และข้อ 10 แห่งข้อบังคับและรายงานต่อผู้จัดการสาขา

ข้อ 11 เมื่อปรากฏหลักฐานว่า ลูกค้าผู้ใดมีกรณีใดกรณีหนึ่งตามข้อ 8 (1),
(3) หรือ (4) แห่งข้อบังคับ ให้ผู้จัดการสาขาสั่งลบชื่อผู้นั้นออกจากทะเบียนลูกค้า
ประจำสาขา

ถ้าผู้จัดการสาขาเห็นว่าการที่จะลบชื่อลูกค้ารายใดตามความในวรรคก่อนมี
ปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคารก็ให้เสนอขอเท็จจริงที่สอบสวน
ได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคารเพื่อวินิจฉัย

ข้อ 12 ในกรณีลาออกตามข้อ 9 แห่งข้อบังคับ ให้ลูกค้าผู้ประสงค์ลาออกเสนอ
หนังสือลาออกถึงผู้จัดการสาขา เมื่อผู้จัดการสาขาได้ให้ตรวจสอบปรากฏว่าลูกค้านั้น
ไม่มีหนี้สินอยู่ต่อธนาคารในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันเงินกู้ หรือในฐานะมีความผูกพัน
รับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมตามข้อ 19 (3) แห่งข้อบังคับ ผู้นั้นจึงลาออกได้ และให้

ผู้จัดการสาขาตั้งลมชื่อผู้นั้นออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขา

ข้อ 13 เมื่อผู้จัดการสาขาได้สอบสวนพิจารณาปรากฏว่าลูกค้าผู้มีเหตุใดเหตุหนึ่งตามข้อ 10 แห่งข้อบังคับ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขา และลบชื่อผู้นั้นออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขา

ถ้าผู้จัดการสาขาเห็นว่ากรณีที่สั่งให้ออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขา รายใดมีปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคาร ก็ให้เสนอขอเท็จจริงที่สอบสวนได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อวินิจฉัย

ข้อ 14 เมื่อใดลบชื่อผู้ใดออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขาให้ผู้จัดการสาขา มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้นั้นหรือทายาท และแจ้งเรื่องให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าซึ่งเกี่ยวข้องเสนอที่ประชุมกลุ่มลูกค้านั้นทราบโดยเร็ว

ข้อ 15 ผู้พ้นจากการเป็นลูกค้าประจำสาขาซึ่งมีหนี้เงินกู้ยืมต่อธนาคาร จะต้องจัดการชำระหนี้คืนโดยสิ้นเชิงทันที และธนาคารยอมมีสิทธิหักจำนวนเงินที่ธนาคารจะต้องจ่ายให้แก่ผู้นั้นเพื่อชำระหนี้ดังกล่าวได้

กลุ่มลูกค้า

ข้อ 16 ให้ลูกค้าแต่ละคนเลือกตามความสมัครใจของตน เพื่อเขาอยู่ในสังกัดกลุ่มลูกค้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งตั้งขึ้นโดยรวมลูกค้าที่อยู่ใกล้เคียงเขาคอยกัน

ลูกค้าจะย้ายจากกลุ่มหนึ่งไปเขาอยู่ในสังกัดอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งตนอยู่ใกล้เคียงได้ ต่อเมื่อตนไม่มีความผูกพันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมตามข้อ 19 (3) แห่งข้อบังคับ อยู่ในกลุ่มลูกค้าเดิม และที่ประชุมกลุ่มลูกค้าซึ่งตนไปเขาอยู่ในสังกัดได้ลงมติรับรองควยคะแนนเสียงเกินกึ่งจำนวนของลูกค้าทั้งหมดในกลุ่มนั้น ทั้งนี้ ให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้าที่รับ เขานั้นมีหนังสือแจ้งเรื่องเพื่อผู้จัดการสาขาทราบโดยเร็ว และให้ส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวไปยังหัวหน้ากลุ่มลูกค้าเดิม เพื่อเสนอที่ประชุมกลุ่มลูกค้าเดิมทราบ

กลุ่มลูกค้าแต่ละกลุ่มต้องมีจำนวนลูกค้าอย่างน้อยห้าคน

ข้อ 17 ให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้าเรียกประชุมกลุ่มลูกค้าเป็นครั้งคราว เพื่อกิจการตามข้อ 18 แห่งระเบียบนี้ อนึ่ง ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วย

ผู้จัดการสาขา สมุหบัญชีสาขา หรือพนักงานดิน เชื้ออาจเรียกประชุมกลุ่มลูกค้าได้
บรรดาลูกค้าในแต่ละกลุ่มมีหน้าที่เข้าประชุมในการประชุมกลุ่มลูกค้าซึ่งตนสังกัด
นั้นโดยพร้อมเพรียงทุกคราวที่เรียกนัด

ในการประชุมกลุ่มลูกค้า ต้องมีลูกค้ามาประชุมไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวน
ลูกค้าทั้งหมดในกลุ่มนั้น จึงเป็นองค์ประชุม

การประชุมกลุ่มลูกค้าคราวใดมีลูกค้ามาประชุมไม่ครบองค์ประชุม ก็ให้เรียกนัด
ประชุมใหม่อีกคราวหนึ่งภายในสิบสี่วัน และในการประชุมคราวหลังนี้ไม่บังคับว่าจำ
ต้องครบองค์ประชุม

ในการประชุมกลุ่มลูกค้า ให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าหัว
หนากลุ่มลูกค้าไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้าเป็นประธานในที่ประชุม และ
ถ้าผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกค้าไม่อยู่ด้วย ก็ให้ที่ประชุมเลือกลูกค้าคนหนึ่งเป็นประธานในที่
ประชุม

เว้นแต่ที่กล่าวไว้ในข้อ 5 วรรคสอง และข้อ 16 วรรคสอง แห่งระเบียบนี้
มติของที่ประชุมกลุ่มลูกค้าให้ถือเสียงข้างมาก ลูกค้าคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน
ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียง
ชี้ขาด

ในการประชุมกลุ่มลูกค้า ให้บันทึกเรื่องที่พิจารณาไว้ในสมุดรายงานการประชุม
ตามสมควร และให้ประธานในที่ประชุมลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ให้ถือความดีของที่ประชุมกลุ่มลูกค้า มีผลผูกมัดบรรดาลูกค้าในกลุ่มนั้น

ข้อ 18 กิจการของที่ประชุมกลุ่มลูกค้ามีดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาการรับรองผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาเข้าอยู่ในสังกัด
และการรับรองลูกค้าผู้ย้ายมาเข้าอยู่ในสังกัดตามข้อ 5 วรรคสอง และข้อ 16
วรรคสอง แห่งระเบียบนี้

(2) รับทราบเรื่องการรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าประจำสาขาและเรื่องการ
ลบชื่อออกจากทะเบียนลูกค้าประจำสาขา ตามข้อ 7 วรรคสาม และข้อ 14 แห่ง
ระเบียบนี้

(3) เลือกตั้งและถอดถอนหัวหน้ากลุ่มลูกคา หรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคา ตามขอ 19 แห่งระเบียบนี้

(4) สอบการใช้เงินของกลุ่มลูกคา และชักชวนลูกคาเกี่ยวกับการชำระหนี้เงินกู้

(5) ให้การศึกษาอบรมเกี่ยวกับสินเชื่อการเกษตรในหมู่มูลคาตลอดจนส่งเสริมการฝากเงินไว้กับธนาคาร

(6) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร และการขายผลิตภัณฑ์ผลการเกษตรในหมู่มูลคา

(7) พิจารณาเรื่องอื่น ๆ ในทางส่งเสริมกิจการของธนาคารการประกอบอาชีพของลูกคา หรือการสังคมในหมู่มูลคา

ขอ 19 ให้ที่ประชุมกลุ่มลูกคา (หรือที่ประชุมกลุ่มผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นลูกคา) เลือกตั้งในระหว่างกันเอง เป็นหัวหน้ากลุ่มลูกคาคนหนึ่งและผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นการประจำปี เมื่อครบกำหนดหนึ่งปีแล้วแต่ยังไม่มีการเลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคา ก็ให้หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาคนเดิมอยู่ในตำแหน่งไปจนกว่ามีการเลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยกลุ่มลูกคาขึ้นใหม่ หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาผู้นั้นอาจได้รับเลือกตั้งซ้ำ

ผู้เคยถูกที่ประชุมกลุ่มลูกคาใด ๆ ถอดถอนจากตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคามานี้แล้ว ไม่ให้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยกลุ่มลูกคาอีก

หัวหน้ากลุ่มลูกคามีหน้าที่เป็นประธานดูแลกิจการทั่วไปของที่ประชุมกลุ่มลูกคา เป็นผู้ติดต่อกวาระหว่างสำนักงานสาขาหรือหน่วยของสาขาและกลุ่มลูกคา กับปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่ผู้จัดการสาขาหรือพนักงานผู้ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการสาขาขอความร่วมมือเพื่อประโยชน์ของธนาคารหรือกลุ่มลูกคา

ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคา มีหน้าที่ปฏิบัติการตามที่หัวหน้ากลุ่มลูกคามอบหมาย และทำการแทนหัวหน้ากลุ่มลูกคาในเมื่อหัวหน้ากลุ่มลูกคาไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ลกออกจากตำแหน่งโดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อที่ประชุมกลุ่มลูกคา
ซึ่งตนสังกัด

(3) พนจากการเป็นลูกคาประจำสาขาไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

(4) ที่ประชุมกลุ่มลูกคาซึ่งตนสังกัดลงมติถอดถอน

เมื่อหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระที่
ประชุมกลุ่มลูกคาอาจเลือกตั้งหัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาขึ้นแทน ผู้
ได้รับเลือกตั้งแทนนี้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ขอ 20 เมื่อมีความจำเป็นที่ผู้จัดการสาขาขอให้หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วย
หัวหน้ากลุ่มลูกคาเดินทางไปปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์แก่ธนาคาร โดยตรงในกรณีต่อ
ไปนี้ ให้สาขาจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้แก่หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้า
กลุ่มลูกคาก็ได้

(1) การให้คำชี้แจงหรือช่วยเหลืออย่างอื่นในการพิจารณาดำเนินการของ
ผู้จัดการสาขาเกี่ยวกับหลักประกัน เงินกู้หรือการเรียกคืนเงินกู้ การเดินทางของ
หัวหน้ากลุ่มลูกคาหรือผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มลูกคาไปปฏิบัติงานของธนาคารในกรณีดังกล่าว
นี้ ให้ถือว่าได้รับอนุมัติของผู้จัดการธนาคาร

(2) กรณีจำเป็นอื่น ๆ ซึ่งผู้จัดการสาขาเสนอขอรับอนุมัติของผู้จัดการธนาคาร
ทั้งนี้ให้ผู้จัดการสาขาเสนอต่อผู้จัดการธนาคารเพื่อพิจารณากำหนดอัตราค่า
ใช้จ่ายในการเดินทางไว้ตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน

ขอ 21 การกู้เงินระยะสั้นและระยะปานกลางสำหรับการเกษตรนั้น มีวัตถุประสงค์
ประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 13 แห่งขอมบังคับ

ผู้กู้ต้องใช้จ่ายเงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารการกู้

อำนาจอนุมัติกู้เงิน

ขอ 22 ภายใต้อำนาจกำหนดตามขอ 4 แห่งขอมบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตรฉบับที่ 6 ผู้จัดการธนาคารจะพิจารณาขอมอำนาจให้ผู้จัดการสาขาและสาขาอนุมัติเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางแก่บุคคลหนึ่ง ๆ ได้ โดยมีจำกัดจำนวนเงินตามผู้จัดการธนาคาร เห็นสมควร

ในกรณีที่ผู้จัดการสาขาซึ่งได้รับมอบอำนาจตามวรรคก่อนนั้นไม่อยู่ หรือไม่ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ช่วยผู้จัดการสาขากระทำการแทนได้ ถ้าผู้จัดการสาขาและผู้ช่วยผู้จัดการสาขาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้สมุห์บัญชีสาขากระทำการแทนได้

สำหรับ เงินกู้ระยะสั้นหรือระยะปานกลางรายที่เกินอำนาจอนุมัติของผู้จัดการสาขา ให้ผู้จัดการสาขาเสนอเรื่องและความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อพิจารณา ระยะเวลาของการชำระเงินกู้ จำนวนของเงินกู้แต่ละราย และจำนวนขั้นสูงของเงินกู้

ขอ 23 ระยะเวลาของการชำระเงินกู้ต้องเป็นไปตามขอ 15 และขอ 16 แห่งข้อบังคับ

ขอ 24 จำนวนของเงินกู้แต่ละรายและจำนวนขั้นสูงของเงินกู้ต้องเป็นไปตามขอ 17 และขอ 18 แห่งข้อบังคับ

หลักประกันเงินกู้

ขอ 25 หลักประกันเงินกู้ต้องเป็นไปตามขอ 19 แห่งข้อบังคับ

ขอ 26 ใหญ่ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา สมุห์บัญชีสาขา และพนักงานสินเชื่อ ตรวจสอบเพื่อเงินกู้ทุกรายมีหลักประกันโดยสมบูรณ์

เมื่อผู้จัดการสาขาเห็นว่า มีเหตุอันทำให้หลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดเสื่อมลง ใหญ่ผู้จัดการสาขาตั้งใหญ่ผู้นั้นแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามความจำเป็น ไม่ว่า ผู้ใดใดอนุมัติเงินกู้ไว้ ในกรณีที่ผู้จัดการสาขาเห็นว่า มีปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคารก็เสนอเรื่องและความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อพิจารณาดังนี้ ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของผู้จัดการสาขาหรือผู้จัดการธนาคารให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง

วิธีให้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

ข้อ 27(1) เมื่อสาขาได้รับแจ้งความจำนงขอเงินเพื่อผลิตผลหลักของลูกค้านอกกลุ่มใด ให้พนักงานดินเชื้อสอบสวนเพื่อแนะนำผู้ขอทำตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ให้ถูกของสมควร และให้ผู้สอบสวนทำรายงานประกอบคำขอด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมถึงประเภทพืชผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้เงินนั้น ผลที่ใดต่อไปตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดว่าจะได้ส่วนที่หักเป็นค่าเช่า ใช้ในครัวเรือน

ทำพันธุ์ และใช้ทางอื่น ๆ พืชผลส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้ และราคาประเมินของพืชผลส่วนเพื่อขาย ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของผู้ขอเองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการ เงินกู้ และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอ กำหนดชำระคืนเสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้อีกก่อน ๆ ของผู้ขอนั้น ในกรณีผู้ขอเลือกใช้การจ้างของอสังหาริมทรัพย์ หรือใช้หลักทรัพย์รัฐบาลไทย หรือเงินฝากตามส่วนเงินกู้ เป็นประกันเงินกู้ตามข้อ 19(1) หรือ (2) แห่งข้อบังคับ ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกันด้วย

(2) ผู้ขอต้องทำหนังสือตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้เพื่อเสนอไปยังผู้จัดการสาขาพร้อมกับคำขอ

(3) สำหรับผู้เงินเพื่อผลิตผลหลักในฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ในแต่ละกลุ่ม โดยให้ความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมเป็นหลักประกันตามข้อ 19(3) แห่งข้อบังคับ ให้ผู้สอบสวนเสนอรายการที่สอบสวนได้ตลอดจนวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จของผู้แต่ละคน ต่อที่ประชุมของบรรดาผู้เงินเช่นนั้นในแต่ละกลุ่มเพื่อพิจารณารับรอง

ผู้เงินเช่นนั้นทั้งหมดในแต่ละกลุ่มต้องทำหนังสือรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้รวมต่อธนาคารตามความในข้อ 19(3) แห่งข้อบังคับ เสนอไปพร้อมกับคำขอ และหนังสือด้วย

(4) ในกรณีเงินกู้ภายในอำนาจอนุมัติของผู้จัดการสาขา ถ้าผู้จัดการสาขาได้พิจารณาเห็นสมควร ก็ให้ผู้จัดการสาขานุมัติให้ผู้ขอหนังสือนั้นได้ โดยกำหนด

วงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ตามที่เห็นสมควร ส่วนรายได้เกินอำนาจอนุมัติ
ของผู้จัดการสาขาให้ผู้จัดการสาขาเสนอเรื่องและความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร
เพื่อพิจารณาอนุมัติ

(5) เมื่อผู้จัดการสาขาหรือผู้จัดการธนาคารได้อนุมัติให้ผู้กู้ซึ่งหนังสือกู้ได้
และผู้กู้ได้ลงลายมือชื่อรับทราบและรับปฏิบัติตามบันทึกของผู้อนุมัติเงินกู้ ทั้งเอกสาร
ทางกฎหมายเกี่ยวกับเงินกู้นั้นได้จัดทำตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้โดยครบถ้วน
สมบูรณ์แล้ว ผู้กู้จึงเปิดรับเงินกู้ได้ ในกรณีที่เหมาะสมในทางปฏิบัติ ธนาคารจะจ่าย
เงินกู้แก่ผู้กู้เป็นงวด ๆ ตามจำนวนและในเวลาที่ต้องการใช้จ่ายดำเนินงานโดย
รวมต้นทุนไม่เกินวงเงินที่ผู้อนุมัติเงินกู้อำหนดไว้ ในการเปิดรับเงินกู้ผู้กู้ต้องทำ
หลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง ธนาคารย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่
ผู้กู้เปิดรับไปเท่านั้น

(6) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์
ที่ระบุไว้ในเอกสารการกู้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติการ เกษตร
อันดีกว่าเดิม หรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้เงินกู้นั้นแสดงว่าจะได้ผลไม่ดี หรือมี
เหตุอื่นซึ่งผู้จัดการสาขาเห็นว่าไม่สมควรให้เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ ผู้จั
กการสาขามีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินงวดต่อ ๆ ไปสำหรับเงินกู้อย
นั้น ไม่ว่าผู้ใดได้ผู้อนุมัติเงินกู้ไว้

วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

ข้อ 28 (1) ลูกคาประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก
หรือระยะปานกลาง ต้องแจ้งความจำนงขอกู้ต่อพนักงานสินเชื่อเพื่อลงบันทึกไว้
การขอกู้เงินรายที่ปรากฏว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ซึ่งธนาคารพึงพิจารณานั้นให้พนักงานสินเชื่อ
เชื่อสอบสวนเพื่อแนะนำผู้ขอกู้ทำคำขอกู้ตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ให้ถูกต้อง
สมควร และให้ตรวจสอบส่วนทำรายงานประกอบคำขอกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมถึงรายการต่าง ๆ ตามที่จำเป็นเช่น รายละเอียด
เกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการ เงินทุนจำนวน เงินทุนทั้งหมดที่ต้อ
งการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการ

รายการที่ต่องการ เงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้และที่มาแห่งรายไคสำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้อยาก่อน ๆ ของผู้กู้ ความสามารถและประสบการณ์ของผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในคำขอกู้ และขอความอื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ ตลอดจนฐานะทั่วไปของลูกค้ายุเสนอเขาค่าประกัน หรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน

(2) ผู้ขอกู้คงทำหน้าที่สื่อความแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ เพื่อเสนอไปยังผู้จัดการสาขาพร้อมคำขอกู้ ฉากการกู้เงินรายนั้นใช้การค่าประกันตามขอ 19 (4) แห่งข้อบังคับ ก็ให้มูลค่าประกันทำหน้าที่สื่อค่าประกันตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ เสนอไปพร้อมกันด้วย

(3) ใหน้าข้อกำหนดในขอ 27 (4), (5) และ (6) แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับในเรื่อง เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง โดยอนุโลม

การตรวจสอบและแนะนำการให้เงินกู้

ขอ 29 ให้ผู้จัดการสาขาช่วยผู้จัดการสาขา สมุหบัญชีสาขา หรือพนักงานสินเชื่อ ตรวจสอบและแนะนำการให้เงินกู้ของผู้กู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยไคผลที่ และให้พนักงานดังกล่าวนี้ร่วมมือกับส่วนราชการส่งเสริมการเกษตร ให้คำแนะนำแก่ผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติการเกษตรอันดีกว่าเดิม เพื่อประโยชน์แก่การนี้ ผู้จัดการสาขาช่วยผู้จัดการสาขา สมุหบัญชีสาขา หรือพนักงานสินเชื่อ อาจเขาตรวจสอบการดำเนินงานเกษตรของผู้กู้ในเวลาอันสมควรไคเสมอ

ทั้งนี้ ผู้กู้คงร่วมมือและปฏิบัติตาม

คอกเบี้ยเงินกู้

ขอ 30 อัตรา การคำนวณ และการชำระคอกเบี้ยเงินกู้ ต้องเป็นไปตามขอ 21 และขอ 21 ทวิแห่งข้อบังคับ

การชำระหนี้เงินกู้

ข้อ 31 เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวดใหญ่ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา สมุห์บัญชีสาขา หรือพนักงานสินเชื่อ ออกหนังสือเตือนผู้กู้ หรือใหญ่ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา สมุห์บัญชีสาขา หรือพนักงานสินเชื่อ เขาร่วมประชุมกลุ่มลูกค้า ทั้งนี้เพื่อซักซ้อมผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลาที่ผู้กู้ผู้นั้น ๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวดพร้อมทั้งดอกเบี้ยแถมธนาคาร

ในกรณีจำเป็น ใหญ่ผู้จัดการสาขา ผู้ช่วยผู้จัดการสาขา สมุห์บัญชีสาขา หรือพนักงานสินเชื่อ ออกไปทวงถามผู้กูรายคนเพื่อให้ชำระคืนเงินกู้หรือเงินรายงวดพร้อมทั้งดอกเบี้ยแถมธนาคาร

ทั้งนี้ บรรดาลูกค้านุเกี่ยวกับของต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

ข้อ 32 สถานที่ชำระหนี้เงินกู้ และการจัดสรรจำนวนเงินที่ผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ผู้นั้น ต้องเป็นไปตามข้อ 22 และข้อ 23 แห่งข้อบังคับ

การผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้

และการผิดชำระเงินรายงวด

ข้อ 33 ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นหรือระยะปานกลาง ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้สำหรับรายนั้น ๆ ให้เสนอคำขอผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ตามแบบที่ธนาคารกำหนดใจถึงผู้จัดการสาขา ก่อนถึงกำหนดชำระคืนเสร็จตามสมควร

สำหรับเงินกูรายที่ผู้จัดการสาขาได้อนุมัติไว้ ถ้าผู้จัดการสาขาได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่า ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็อาจผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ส่วนที่ค้างชำระนั้นได้ตามที่เห็นสมควร คราวหนึ่ง ๆ ไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกูรายหนึ่ง ๆ เกินสามคราวไม่ได้

ส่วนเงินกูรายที่ผู้จัดการธนาคารได้อนุมัติไว้ ใหญ่ผู้จัดการสาขาเสนอเรื่องพร้อมทั้งขอเท็จจริงที่สอบสวนได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อวินิจฉัย

ถ้าผู้จัดการธนาคารได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้เงินกู้ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็อาจผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้ส่วนที่ค้างชำระนั้นได้ตามที่เห็นสมควร คราวหนึ่ง ๆ ไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะผ่อนเวลาชำระหนี้เงินกู้อย่างหนึ่ง ๆ เกินสามคราวไม่ได้

ข้อ 34 ในกรณีที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินรายงวดทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้สำหรับงวดนั้น ๆ ให้เสนอคำขอผิดชำระเงินรายงวดตามแบบที่ธนาคารกำหนดไว้ถึงผู้จัดการสาขา ก่อนถึงกำหนดชำระตามสมควร

สำหรับเงินกู้อย่างที่ผู้จัดการสาขาได้อนุมัติไว้ ถ้าผู้จัดการสาขาได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินรายงวดทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน จะอนุมัติให้ผู้กู้ผิดชำระตามกำหนดนั้นเพื่อชำระในงวดต่อไปก็ได้

ส่วนเงินกู้อย่างที่ผู้จัดการธนาคารได้อนุมัติไว้ ให้ผู้จัดการสาขาเสนอเรื่องพร้อมทั้งข้อเท็จจริงที่สอบสวนได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อวินิจฉัย ถ้าผู้จัดการธนาคารได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าผู้กู้ไม่สามารถชำระเงินรายงวดทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน จะอนุมัติให้ผู้กู้ผิดชำระเงินรายงวดส่วนที่มีได้ชำระตามกำหนดนั้นเพื่อชำระในงวดต่อไปก็ได้

ทรัพย์สินที่ผู้กู้ไ้กรรมสิทธิ์มาโดยใช่เงินกู้จากธนาคาร

ข้อ 35 ทรัพย์สินที่ผู้กู้ไ้กรรมสิทธิ์มาโดยใช่เงินกู้จากธนาคารนั้น ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือเป็นสังหาริมทรัพย์ซึ่งโดยปกติใช้ค้ำเนิงงานได้เกินกว่าสามปี และแต่ละหน่วยมีค่าตั้งแต่สามพันบาท ผู้อนุมัติเงินกู้ของระบุนุ้ห้ามการโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินดังกล่าวนั้นไม่ได้ เว้นแต่จะไ้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากธนาคาร

การขออนุญาตโอน จำนอง หรือจำนำทรัพย์สินตามวรรคก่อน ผู้กู้อย่างยื่นคำขอตามแบบพิมพ์ที่ธนาคารกำหนดไว้ต่อสาขาที่ตน เป็นลูกค้าประจำ

เมื่อผู้จัดการสาขาได้รับคำขอ และเห็นว่า เป็นกรณีภายใต้เงื่อนไขตามข้อ 27 วรรคสามแห่งข้อบังคับ ก็ให้ผู้จัดการสาขาออกหนังสืออนุญาตการโอน จำนวน หรือจำนวนทรัพย์สิน ให้แก่ผู้ใดก็ได้โดยไม่ห้ามไว้ แต่ผู้จัดการสาขาเห็นว่า รายใดมีปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคาร ก็ให้เสนอเรื่อง พร้อมทั้งข้อเท็จจริงที่สอบสวนได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อวินิจฉัย

การเรียกคืนเงินกู้

ข้อ 36 ในกรณีใดกรณีหนึ่งตามข้อ 28 แห่งข้อบังคับธนาคาร เป็นอันเรียกคืนเงินกู้ และผูกมัดชำระคืนเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยแก่ธนาคาร โดยสิ้นเชิงทันที แม้ยังไม่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้

ในกรณีดังกล่าว ให้ผู้จัดการสาขาคำ เป็นการเรียกคืนเงินพร้อมทั้งดอกเบี้ยโดยสิ้นเชิง ไม่ว่าผู้ใดได้อนุมัติเงินกู้ไว้ ทั้งนี้ให้บรรดาพนักงานประจำสาขาช่วยเหลือผู้จัดการสาขาคำ เป็นการโดยมิชักช้า

ถ้าผู้จัดการสาขาเห็นว่า รายใดจำเป็นต้องดำเนินคดี หรือ มีปัญหาอันควรได้รับการพิจารณาของผู้จัดการธนาคาร ให้ผู้จัดการสาขาเสนอเรื่อง พร้อมทั้งข้อเท็จจริงที่สอบสวนได้และความเห็นไปยังผู้จัดการธนาคาร เพื่อวินิจฉัย

ข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ฉบับที่ 20
ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรรกรุกเงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก
(แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 6)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 (4) แห่งพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 คณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรออกข้อบังคับว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรรกรุกเงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 6) ไว้ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ 10 ทวิ แห่งข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ 20 ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรรกรุกเงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ 20 ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรรกรุกเงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 5) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 10 ทวิ เมื่อกลุ่มเกษตรกรร้องขอ ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติให้กลุ่มเกษตรกรรกรุกเงินแกสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของสมาชิกทั้งหมด จำนวนทรัพย์สินของตนแกกลุ่มเกษตรกรนั้นในฐานะส่วนตัว เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ซึ่งสมาชิกกู้จากกลุ่มเกษตรกรทั้งสิ้น การจำนวนดังกล่าวต้องเป็นการจำนวนอันดับแรก และต้องกระทำให้เสร็จภายในเวลาที่ผู้จัดการกำหนด การถอนจำนวนจะกระทำใดต่อเมื่อได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นหนังสือจากธนาคาร"

ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันที่ 22 กันยายน 2519 เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2519
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ขอแนะนำในการปฏิบัติเกี่ยวกับข้อบังคับ ชกส. ฉบับที่ 20
ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก
(แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 5)

ตามที่ ชกส. ได้ออกข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ 20 ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่เงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 5) ให้ไว้ ณ วันที่ 28 กรกฎาคม 2519 ไว้ดังนี้

ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 10 ทวิ แห่งข้อบังคับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฉบับที่ 20 ว่าด้วยการให้กลุ่มเกษตรกรกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนใหญ่แกสมาชิก

"ข้อ 10 ทวิ เมื่อกลุ่มเกษตรกรร้องขอ ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติ ให้กลุ่มเกษตรกรกู้ยืมจากธนาคารของเกษตรกรหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด จำนวนทรัพย์สินแกธนาคารในฐานะส่วนตัว เป็นประกันการชำระหนี้เงินกู้ซึ่งกลุ่มเกษตรกรกู้จากธนาคาร ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของวงเงินกู้ครั้งแรกที่ทำสัญญาเครดิตเงินสด การจำนวนดังกล่าวต้องเป็นการจำนวนอันดับแรก และต้องกระทำให้เสร็จภายในเวลาที่ผู้จัดการกำหนด"

เนื่องจากเป็นข้อบังคับ ชกส. ฉบับใหม่การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการกู้เงินจาก ชกส. คงจะยุ่งยาก และมีขั้นตอนในการดำเนินงานหลายประการในชั้นแรก อย่างไรก็ตามส่งเสริมการเกษตรได้ศึกษาแนวทางปฏิบัติแล้วจึงขอเสนอแก้ไขที่เกี่ยวข้องได้ทราบและเข้าใจข้อบังคับฉบับนี้ให้ดีขึ้น ดังนี้

1. กลุ่มเกษตรกรที่จะขอกำหนดวงเงินกู้ครั้งแรก ที่ทำสัญญาเครดิตเงินสดกับ ชกส. จะต้องมีจำนวนทรัพย์สินแก่ ชกส. เป็นการประกันการชำระหนี้เงินกู้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของวงเงินกู้

กลุ่มเกษตรกรซึ่งเคยได้รับอนุมัติวงเงินกู้จาก ชกส. แล้ว ไม่ต้องมีจำนวนทรัพย์สินเป็นการประกันการชำระหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับฉบับนี้ ฉะนั้นกลุ่มเกษตรกรที่จะขอ

อนุมัติวงเงินกู้จาก ชกส. ครั้งแรกเท่านั้นจึงจะต้องมีการจ่ายทรัพย์สินเพื่อประกันการชำระหนี้เงินกู้ตามข้อบังคับฉบับนี้

2. ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรมีทรัพย์สินเป็นของตนเองและประสงค์จะใช้เป็นหลักประกันเงินกู้แก่ ชกส. คณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรมีอำนาจนำทรัพย์สินนั้น ๆ ไปจำนองแก่ ชกส. เพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้ได้ ทั้งนี้โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) ก่อน (ตามข้อบังคับกลุ่มเกษตรกรขอ 60 ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ และขอ 43 ว่าด้วยทรัพย์สินกลุ่มเกษตรกร)

ในทางปฏิบัติคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกรต้องประชุมและลงมติมอบอำนาจให้กรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการและรับผิดชอบเกี่ยวกับการจ่ายทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกร

3. ในกรณีที่กลุ่มเกษตรกรไม่มีทรัพย์สินของตนเองเป็นหลักประกันเงินกู้ให้แก่ ชกส. นั้น กลุ่มเกษตรกรจะต้องจัดให้กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ สมาชิกของกลุ่มเกษตรกร หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งจ่ายทรัพย์สินแก่ธนาคารในฐานะส่วนตัวเป็นการประกันการชำระหนี้

ในทางปฏิบัติคณะกรรมการของกลุ่มเกษตรกร ควรมีการประชุม เพื่อรับทราบเรื่องที่สมาชิกหรือบุคคลอื่น ๆ ใดยินยอมจ่ายทรัพย์สินของส่วนตัวต่อ ชกส. เป็นการประกันการชำระหนี้ แต่ตามวัตถุประสงค์ของข้อบังคับฉบับนี้แล้ว ชกส. มีความต้องการให้กรรมการดำเนินการ เป็นผู้จ่ายทรัพย์สินเป็นการประกันเงินกู้เป็นอันดับแรก เพื่อให้กรรมการดำเนินการมีความรับผิดชอบสูงขึ้น รวมทั้งมีการควบคุมเกี่ยวกับการรับ - จ่ายเงิน และการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับได้ขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยกันรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรด้วย

ซึ่งในกรณีนี้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและกรรมการดำเนินงานควรได้ชี้แจงให้ผู้นำทรัพย์สินของตนเองประกันการชำระหนี้แก่ ชกส. ได้เข้าใจจริง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะมีผลสืบเนื่องตามมาภายหลัง เช่น

- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้นำทรัพย์สินของตัวเองเป็นหลักประกันเงินกู้ให้แก่ ชกส.

ตามข้อบังคับนี้แล้วสมาชิกผู้นั้นจะนำทรัพย์สินนั้น ๆ เป็นหลักประกันเงินกู้เพื่อ
กู้เงินจากกลุ่มเกษตรกรอีกไม่ได้ (ตามข้อบังคับกลุ่มเกษตรกร ข้อ 28)

ฉะนั้นหากสมาชิกผู้นั้นยินยอมนำทรัพย์สินของตนเองจำนองต่อ ชกส. เป็นการ
ประกันการชำระหนี้แล้ว และมีความต้องการจะกู้เงินจากกลุ่มเกษตรกรอีก จะ
ต้องหาทรัพย์สินอื่น (ที่ยังไม่จำนองต่อเจ้าหนี้รายอื่น) เป็นหลักประกันเงินกู้ให้
แก่กลุ่มเกษตรกรขึ้นอีกต่างหาก

- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรผู้นำทรัพย์สินของตัวเอง เป็นประกันเงินกู้ หากมีความ
ประสงค์จะถอนจำนองนั้น จะทำได้ก็ต่อเมื่อ ชกส. อนุญาตให้ถอนจำนองได้
เช่น กลุ่มเกษตรกรไม่มีหนี้สินกับ ชกส. แล้ว หรือมีบุคคลอื่นนำทรัพย์สินมาเป็น
ประกันแทนในส่วนที่สมาชิกผู้นั้นค้ำประกันอยู่ เป็นต้น
- ในทางปฏิบัติ เพราะกลุ่มเกษตรกรจะตองกู้ยืมเงิน ชกส. มาให้สมาชิกกู้ต่อ
อีกทีหนึ่ง การเป็นหนี้สินระหว่างสมาชิกกลุ่มเกษตรกรจึงควาควากลุ่มเกษตรกร
และ ชกส. จะอยู่ในภาวะผูกพันที่โง่เวลายาวนาน ฉะนั้นการหลุดพ้นจากการ
จำนองทรัพย์สินนั้นก็ตองใคร่รับผลสืบเนื่องดังกล่าวด้วย
- เมื่อ ชกส. เรียกคนเงินกู้จากกลุ่มเกษตรกร หากกลุ่มเกษตรกรไม่อาจชำระหนี้
แก่ ชกส. ได้ ชกส. มีอำนาจที่จะบังคับชำระหนี้จากทรัพย์สินที่จำนองเป็น
ประกันเงินกู้ได้

4. ทรัพย์สินที่นำมาจำนองนั้น ชกส. จะตีราคาตามราคาท้องตลาดซึ่ง
ซื้อขาย ขายคล่อง ทั้งนี้ ชกส. จะพิจารณาถึงราคาในท้องถิ่นนั้นเป็นราย ๆ ไป

5. ทรัพย์สินที่จะนำมาจำนองประกันหนี้เงินกู้กับ ชกส. ต้องเป็นทรัพย์สิน
ที่ยังไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่น

6. ในทางปฏิบัติ การจำนองทรัพย์สินแก่ ชกส. กล่าวคือ

(1) เมื่อกลุ่มเกษตรกรทำคำขอทำสัญญาเงินเครดิตเงินสด (กค.1)
ที่ ชกส. สาขา ชกส. จะกำหนดให้กลุ่มเกษตรกรมีหนังสือยินยอมที่จะจัดหาทรัพย์สิน
มาจำนองไม่น้อยกว่า 10 % ของวงเงินกู้ที่จะอนุมัติ แล้วส่งให้ ชกส. สำนักงานใหญ่
เป็นผู้พิจารณาอนุมัติวงเงินกู้

(2) หาก ชกส. สำนักงานใหญ่พิจารณาอนุมัติวงเงินกู้แล้ว จะแจ้งให้ ชกส. สาขาทราบ เพื่อแจ้งให้กลุ่มเกษตรกรทราบต่อไป

(3) กลุ่มเกษตรกรต้องทำหนังสือสัญญาเงินเครดิตเงินสด (กก.2) พร้อมกับจำนวนทรัพย์สินแก่ ชกส. ไม่น้อยกว่า 10 % ของวงเงินกู้ตามที่อนุมัติในคราวเดียวกัน

(4) การทำรายงาน เบิกเงินกู้ของกลุ่มเกษตรกร (กก.5) นั้น สามารถกระทำพร้อม ๆ กับการทำหนังสือสัญญาเงินเครดิตเงินสด (กก.2) ได้

7. หากกลุ่มเกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับข้อบังคับฉบับนี้ ก็เห็นสมควรที่จะให้คณะกรรมการชี้ขาดซึ่งมี เกษตรจังหวัดเป็นประธานกรรมการและนายอำเภอ เกษตรอำเภอ ผู้แทนชกส. และผู้แทนกลุ่มเกษตรกร เป็นกรรมการได้พิจารณาหาทางแก้ไข หากปัญหาดังกล่าวยังหาข้อยุติไม่ได้ก็เห็นสมควรจะส่งเรื่องให้จังหวัด เพื่อจังหวัดจะได้นำเสนอต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ทราบและเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมในทางปฏิบัติต่อไป

การให้เงินกู้ของกุ่มเกษตรกร

ขอมังคัมของกุ่มเกษตรกร ข้อ 24

ข้อ 24. การให้เงิน กุ่มเกษตรกรให้เงินใดเฉพาะแก่สมาชิกเท่านั้น

ให้คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องเงินกู้ตามขอมังคัม ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของนายทะเบียนกุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากนายทะเบียนกุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด

ข้อ 25. วัตถุประสงค์ของการเงิน สมาชิกอาจกู้เงินจากกุ่มเกษตรกรได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตร สำหรับบุคลากรผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตรอย่างอื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปศุสัตว์หรือสัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่างานเกี่ยวกับการเกษตร

(ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขาย แปรรูป และขายผลิตผลการเกษตรซึ่งถูกผลิตขึ้น

(ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตร เฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด

(ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร

(จ) ค่าบริการต่างเกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนตามที่จำเป็น

(2) เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น

(ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร

(ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุง

ที่ดินอย่างอื่น

(ค) ทำสวน

(ง) วางรูปแบบการเกษตรขึ้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น

(จ) ชื่อสัตว์ใช้งาน ชื่อหรือสร้าง หรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ฉ) ชื่อหรือสร้าง หรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร

(ช) ลงทุนในการเลี้ยงสัตว์ สัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการเกษตร

(ซ) ชำระหนี้ดินเค็มเกี่ยวกับการเกษตร

เงินกู้ ไม่ว่าประเภทใด ๆ อาจใช้ชำระค่าหุ้นในกลุ่มเกษตรกรนี้ได้

สมาชิกผู้ถือหุ้นเงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ค้ำชูเอาไว้

ขอ 26. จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ จำนวนเงินระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ นั้นสุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตและการชำระหนี้เงินกู้อยากก่อน ๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของผลผลิตเฉพาะส่วน-เพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่มีผู้ขอกู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อนค้างชำระอยู่ โดยได้รับย่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้อยากใหม่เมื่อบวกควยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้อยากก่อนต้องไม่เกินอัตราร้อยละหกสิบดังกล่าว

การประเมินราคาผลผลิตดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้คำนวณตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้คำนวณราคาต่อหน่วยไว้อวดหนา

จำนวนเงินระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่ง ๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาที่กำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตรายได้ความสามารถชำระหนี้ และการชำระหนี้เงินกู้อยากก่อน ๆ ของสมาชิกนั้น

การกู้เงินระยะปานกลางเพื่อชำระหนี้ดินเค็มเกี่ยวกับการเกษตร ให้กู้ได้ไม่เกินห้าพันบาท

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลาง รวมทุกรายของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกินสองหมื่นบาทไม่ได้

ข้อ 27. ระยะเวลาแห่งเงินกู้ เงินกู้ระยะสั้นนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนเงิน และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ชายฉสดอันฉสดด้วยเงินกู้ในได้ เป็นจำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกินสิบห้าเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้ชำระคืนเงินและดอกเบี้ยเป็นงวด ๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ไซเงินกู้ จำนวนเงินกู้อย่างใดและความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายในสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

ภายในบังคับข้อ 33 การชำระคืนเงินกู้ หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดนั้น ไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ยอมกระทำดเสมอ และกลุ่มเกษตรกรกรยอมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินที่ไ้ครบคืนนั้นต่อไปอีก

ข้อ. 28 หลักประกันเงินกู้ การกู้เงินตามข้อบังคับนี้ ให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนวนของต่อเจ้าหนี้อื่นจำนวนเป็นประกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่กลุ่มเกษตรกรประเมินไม่น้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม(2) หรือ(3)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินสี่หมื่นบาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียงสี่หมื่นบาทก็ได้ การจำนองดังกล่าวใช้เป็นการประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่ หรือจะพึงมีในเวลาหนึ่งเวลาใดของกลุ่มเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนแก่กลุ่ม เกษตรกรแล้ว และไม่ประสงค์
กู้เงินโดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะขอถอนจำนองในส่วนที่
ประกันหนี้ของสมาชิกนั้นได้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการ คัดสอบส่วนพิจารณาเห็นว่า เป็น
การถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว กลุ่มเกษตรกรจึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้ แต่ทั้งนี้
ต้องได้รับหนังสืออนุญาตของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรก่อนทุกราย

(2) สำหรับเงินกูระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ซึ่งจะทำให้สมาชิกผูกมัดและกน
เป็นที่เงินกู้เงินนั้นแก่กลุ่มเกษตรกร โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ
ดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่าห้าปีบาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลัก
ประกันตาม (1) หรือ(3) ในสมาชิกในหน่วยเดียวกัน ทุกคนซึ่งกู้เงินดังกล่าวในรูปการ
ผลิตหนึ่ง ๆ ทำหนังสือรับรองจากกลุ่มเกษตรกรตามแบบที่กำหนดไว้ ผู้กู้พันตนรวมกันว่า-
ในเมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้น ไม่ชำระหนี้เงินกูระยะสั้นเพื่อผลิต
ผลหลักประจำงวดการผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองรวมกันเพื่อความ
รับผิดชอบอย่างผูกพันนี้รวม เพื่อชำระหนี้ดังกล่าวต่อกลุ่มเกษตรกรจนเสร็จสิ้น กลุ่มเกษตร
กรจะเรียกชำระหนี้จากผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันนั้น โดยสิ้นเชิงหรือ
บางส่วนตามแต่จะเลือกก็ได้ บรรดาผู้ทำหนังสือรับรองร่วมกันยังคงผูกพันอยู่จนกว่าหนี้
เงินกูดังกล่าวจะโล้ชำระเสร็จสิ้นเชิง

(3) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นที่เงินกูเงินนั้นแก่กลุ่ม
เกษตรกร โดยจำนวนต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
ซึ่งต้องไม่สูงกว่าห้าปีบาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ(2) ผู้กู้ต้องจัดให้สมา
ชิกซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ คัดสอบส่วนพิจารณาเห็นสมควรแล้ว เป็นผู้ค้ำประกัน
อย่างน้อยสองคน ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกูแต่ละรายนั้น อย่างน้อยคนหนึ่งต้อง
มีที่ดินของตนเองตามสมควร

สมาชิกผู้ค้ำประกันสองทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้
ต่อกลุ่มเกษตรกรตามแบบที่กำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับบุญ มากกว่าสองคน
ในเวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือออกจากกลุ่มเกษตรกรโดยเหตุอื่น หรือมีเหตุ
ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้
จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวน พิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำ
ประกันแทนคนเดิมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้ำประกันออกจากกลุ่มเกษตรกรไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ
ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากการค้ำประกันจนกว่าบุญ ได้จัดให้สมาชิกอื่นซึ่งคณะ
กรรมการดำเนินการสอบสวน เห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทน

ข้อ 29. การควบคุมหลักประกัน

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการตรวจสอบเพื่อให้เงินกู้
ทุกรายมีหลักประกันตามที่ขอบังคับที่กำหนดไว้ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็น
ว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่องบุญของจัดการแก้ไขขอปกครองให้คืน
ก็ภายในเวลาที่กำหนด

(2) กลุ่มเกษตรกรมีอำนาจเรียกให้สมาชิกบุญมอบหนังสือสำคัญสำหรับ
ที่ดิน หนังสือสำคัญสำหรับสัตว์พาหนะ และหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินอย่างอื่น บรร
คามีไว้แก่กลุ่มเกษตรกรจนกว่าจะไ้ชำระหนี้สินทุกรายของตนเสร็จสิ้น

ข้อ 30. วิธีให้เงินกู่วะยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(1) คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่ากรกู้เงินเพื่อ
เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ เกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกัน และโดยปกติเริ่ม
ลงมือในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ ในบรรคสมาชิก
และเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู่วะยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(2) เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอ
กู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ต้องเสนอคำขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการ
ดำเนินการโดยผ่านหัวหน้าหน่วยซึ่งตนสังกัด

(3) หัวหน้าหน่วยหรือผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยนัดเรียกประชุมหน่วย เพื่อ

พิจารณาคุณค่าของผลและรายและกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกโดย
 สอดคล้องถึงประเภทผลิตผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งใช้เงินกู้ นั้น ผลที่ได้คือไรก็ตามปกติผลทั้ง
 หมกที่คาดว่าจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่าเช่า ใช้ในครัวเรือนทำพันธุ์และใช้ทางอื่น ๆ ผลิตผล
 ส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้ และราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย-
 ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่โครงการเพื่องานนั้น ทั้งจำนวนเงินทุนของผู้
 ของเองที่จะนำมาใช้รายการที่โครงการ เงินกู้ และกำหนดการจ่ายเงินแก่ผู้ขอกู้ กำหนด
 หนดชำระคืนเสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้อย่างอื่น ๆ ของผู้ขอกู้ นั้น ในกรณีผู้ขอกู้-
 เลือกลงใช้การจำนองอสังหาริมทรัพย์หรือการค้ำประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่ง
 ทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน หรือสอบสวนฐานะทั่วไปของสมาชิก ซึ่งเสนอเข้าค้ำประ-
 กันด้วย ทั้งนี้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้า
 หน้าที่ผู้ควบคุม หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมาย จากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมอาจ
 ให้ความช่วยเหลือแนะนำก็ได้ เมื่อที่ประชุมหน่วยได้สอบสวนและรับรองรายการต่าง ๆ
 แล้วจึงเสนอแนะวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกผู้ขอกู้แต่ละคนจากหน่วย
 นั้น ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ เสนอต่อกลุ่มเกษตร
 กรพร้อมทั้งคำขอกู้ อนึ่ง สมาชิกผู้ขอกู้ทั้งหมดในแต่ละหน่วย ต้องทำหนังสือรับรองต่อ
 กลุ่มเกษตรกรตามความในข้อ 28(2) เสนอไปพร้อมกันด้วย

(5) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นควร ก็จจะ
 อนุญาตให้สมาชิกผู้ขอกู้ถือหนังสือได้ โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จ
 ไว้ด้วย

(6) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือหนังสือได้แล้ว สมาชิก
 ผู้ขอกู้จึงเบิกเงินกู้ได้ ในกรณีที่เหมาะแก่การปฏิบัติกลุ่มเกษตรกรจะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้
 ขอกู้เป็นงวด ๆ ตามจำนวน และในเวลาที่ต้องการใช้จ่ายค่าเงินงาน โดยรวมต้นเงินไม่
 เกินวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ ในการเบิกรับเงินกู้ ผู้ขอกู้ต้องทำหลักฐาน
 การรับเงินกู้ให้ทุกครั้ง กลุ่มเกษตรกรย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่เบิกรับไป
 จริงเท่านั้น

(7) กลุ่มเกษตรกรอาจมอบหัวหน้าหน่วย หรือผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย หรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้หนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมโดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตร จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้หนึ่งเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรอันใดอันหนึ่ง ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้หนึ่งต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

(8) ในกรณีปรากฏว่าสมาชิกผู้หนึ่งนำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันใดอันหนึ่ง หรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้เงินกู้นั้น แสดงว่าจะไม่ผลดี หรือมีเหตุอันอื่น ๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้เงินกู้ เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการอาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อไป สำหรับรายนั้นได้

ข้อ 31. วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

(1) สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก หรือระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงขอกู้ ต่อกลุ่มเกษตรกรเพื่อลงบันทึกไว้ การขอกู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ในหลักเกณฑ์ซึ่งกลุ่มเกษตรกรพิจารณาแล้ว กลุ่มเกษตรกรจะมอบให้กรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมสอบสวนเพื่อนำสมาชิกทำคำขอกู้ตามแบบที่กลุ่มเกษตรกรกำหนดไว้ ใหญ่ต้องตามสมควร และใหญ่สอบสวนทำรายงานประกอบคำขอกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่าง ๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้และที่มาแห่งรายได้ -

หรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้อย่างก่อน ๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและประสิทธิภาพ ของผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในคำ ขอกู้ - และขอความอื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ ตลอดจนฐานะ ทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าคำประกันหรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็น ประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ขอกู้และผู้เสนอเข้าคำประกัน ตลอดจนผู้เสนอจำนองทรัพย์สิน ประกัน ต้องให้ขอความจริงและรวมมือ

(2) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ เสนอต่อกลุ่ม เกษตรกร พร้อมคำขอกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้นใช้ในการคำประกันตามข้อ 28(3) กู้ใหญ่คำประกัน ทำหนังสือคำประกันตามแบบที่กลุ่ม เกษตรกรกำหนดไว้ เสนอไปพร้อมกันด้วย

(3) ให้นำความในข้อบังคับข้อ 30(6)(7) และ(8) มาใช้บังคับในเรื่อง เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่น และเงินกู้ระยะปานกลางโดยอนุโลม

ข้อ 32. ขอบผูกพันเกี่ยวกับการขายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้

คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาที่กำหนดให้สมาชิกผู้กู้เก็บรักษา และขายผลิตภัณฑ์ ของตนทางกลุ่มเกษตรกรนี้ ตามข้อกำหนดในข้อ 33 อย่างน้อยเป็นปริมาณพอคุ้มเงิน กู้ หรือเงินงวดชำระหนี้(รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามที่สัญญาไว้ เพื่อกลุ่ม เกษตร การจัดเก็บเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้จากราคาขายผลิตภัณฑ์ของสมาชิกนั้น ๆ ทั้งนี้เป็น หน้าที่ของสมาชิกผู้กู้เกี่ยวข้องของต้องปฏิบัติตาม

อนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการ - หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมมีสิทธิเข้าสำรวจผลิตภัณฑ์ ของสมาชิกผู้กู้ในไร่ ในสวน ในที่เก็บ หรือที่อื่น ๆ ในเวลาอันสมควรได้เสมอและ สมาชิกผู้เกี่ยวข้องของต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ 33 การชำระหนี้เงินกู้ เมื่อใกล้ถึงกำหนดชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวด ชำระหนี้ กลุ่มเกษตรกรจะออกหนังสือเตือนสมาชิกผู้กู้ หรือจะมอบให้กรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม หรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม เขาร่วมประชุมหน่วย ทั้งนี้ เพื่อชัก-

ขอมสมาชิกรายชื่อเรื่องจำนวนเงิน และกำหนดเวลาซึ่งสมาชิกนั้น ๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้พร้อมทั้งดอกเบี้ย กับเรื่องจำนวนผลิตภัณฑ์ส่วนสำหรับชำระหนี้เงินกู้ซึ่งจะต้องเก็บรักษาและขายทางกลุ่มเกษตรกรนี้ ตามข้อ 32 ตลอดจนชักชวนวิธีรวบรวมผลิตภัณฑ์ส่งกลุ่มเกษตรกรนี้โดยสะดวกและประหยัด ทั้งนี้ บรรดาสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

ในกรณีจำเป็น กลุ่มเกษตรกรจะมอบให้กรรมการดำเนินการ หรือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร หรือหัวหน้าหน่วยหรือผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม ออกไปตรวจตามสมาชิกผู้รายคนเพื่อให้ชำระหนี้เงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยของกลุ่มเกษตรกร เจ้าหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรและปฏิบัติตาม

ในการชำระหนี้เงินกู้หนี้ ให้สมาชิกผู้ที่มีหน้าที่ต้องจัดการชำระ ณ สำนักงานของกลุ่มเกษตรกร หรือสถานที่อื่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นคราว ๆ

ข้อ 34. การจัดสรรจำนวนเงินของสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้

ในกรณีที่สมาชิกมีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่สมาชิกผู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของสมาชิกนั้น แต่สมาชิกผู้ที่มีเงินไม่เพียงพอที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดได้ทุกราย หนี้เงินกู้รายใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อน ก็ให้ชำระหนี้เงินกู้นั้นให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้รายอื่น

ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดชำระค่าฤชาธรรมเนียมแล้ว ให้ชำระดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงชำระต้นเงิน

ข้อ 35 ดอกเบี้ยเงินกู้ ในกลุ่มเกษตรกรเรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทในอัตราร้อยละสิบสองต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้ จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้จะต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุม -

ใหญ่ และได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

การชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรือ
งวดชำระหนี้

อนึ่ง ภายในสิ้นปีทางบัญชีของกลุ่มเกษตรกรแต่ละปี ให้สมาชิกกู้ยืม ชำระ
ดอกเบี้ยเงินกู้ถึงสิ้นปีนั้นตลอดกลุ่มเกษตรกรด้วย

ข้อ 36. การยอนเวลา ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการ คัดสรร
พิจารณาเป็นที่พอใจสมาชิกกู้ยืม ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ ไม่ว่าประเภทใด ๆ
ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพราะมีเหตุจำเป็นอันควรผ่อนผัน ก็อาจยอนเวลา
ให้ คัดตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกินสิบสองเดือน แต่จะยอนเวลาเกินกว่าสามคราว
ไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

ข้อ 37. การเรียกคืนเงินกู้ ในกรณีใด ๆ ดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเงินกู้เป็น
อันถึงกำหนดชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันทีโดยมีพักค้ำเงินถึงระยะเวลาที่ให้
ไว้สำหรับเงินกู้นั้น ๆ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการ เรียกคืนโดย
มีชักช้า

(1) เมื่อสมาชิกกู้ยืมออกจากกลุ่มเกษตรกรไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ

(2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่า สมาชิกกู้ยืมนำเงินกู้ไป
ใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทาง -
เกษตรกรกรรมอันใดอันลึกลับ ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ เห็นสมควร

(3) เมื่อสมาชิกกู้ยืมได้จัดการแก้ไข หรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่ง
ของคณะกรรมการดำเนินการ

(4) เมื่อสมาชิกกู้ยืม ไม่ปฏิบัติตามขอยกขันในข้อ 32 โดยไม่มีเหตุผลซึ่ง
คณะกรรมการดำเนินการ เห็นสมควร

(5) เมื่อสมาชิกกู้ยืมไม่ชำระคืนเงินกู้และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะ
เวลาที่กำหนดไว้สำหรับเงินกู้นั้น ๆ โดยไม่ได้รับยอนเวลา หรือไม่ชำระคืนให้
เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือเมื่อสมาชิกกู้ยืมไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ ตามกำ
หนดสำหรับงวดนี้ ๆ โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการ เห็นสมควร

สินเชื่อเพื่อการเกษตรธนาคารกรุงเทพ จำกัด

นโยบายในการอำนวยสินเชื่อเพื่อการเกษตร

ความช่วยเหลือที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จในด้านการพัฒนาเกษตรกรรมในประเทศไทย จะสามารถทำได้สองประการคือ ประการแรก การช่วยเหลือเกษตรกรโดยตรง เช่น การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย และนำไปให้เกษตรกรได้ใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ดี วัสดุการลงพื้นที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น และนำไปเกี่ยวกับการจัดการไรนา ซึ่งรวมถึงวิธีการเพาะปลูกและวิธีการเลี้ยงสัตว์ แล้วจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อให้เกษตรกรได้กู้ยืมไปลงทุนใช้จ่ายพอเพียงกับความจำเป็นในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ประการที่สอง การช่วยเหลือเกษตรกรโดยทางอ้อม เช่น การจัดหาตลาดกลางสินค้าเกษตรทั้งภายในและภายนอกประเทศ แจกความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเกษตรให้ผู้ผลิตได้ทราบอยู่เสมอ รวมถึงการปรับปรุงคมนาคมการขนส่งให้สะดวกรวดเร็วและประหยัดยิ่งขึ้น

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้ริเริ่มบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารไปสู่มวลเกษตรกร ตั้งแต่เดือน มกราคม 2506 โดยมีเจ้าหน้าที่ดำเนินงานทั้งในเขตกรุงเทพและจังหวัดที่ธนาคารมีสาขาประกอบการอยู่ นโยบายและบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารมีดังต่อไปนี้คือ ธนาคาร

1. อำนวยสินเชื่อให้กับเกษตรกรทุกระดับนี้ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม และหรือเพื่อปรับปรุงขยายงานของตนให้กว้างขวาง มีประสิทธิภาพในการผลิตเพื่อขายส่งตลาด
2. ให้คำแนะนำในด้านเทคนิคสมัยใหม่เกี่ยวกับการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การจัดการฟาร์ม การลดปรุชาน การไถพยุ การบำรุงดิน การเฝ้าปราบศัตรูและโรคพืช การป้องกันและรักษาโรคสัตว์ และการใช้เครื่องจักรเครื่องทุ่นแรงที่ทันสมัย
3. ติดต่อบริษัทขายเครื่องจักรทุ่นแรง วัสดุการลงพื้นที่ ให้เกษตรกรลูกค้าซื้อได้ในราคาถูกลง ได้รับความสะดวกในการบริการซ่อมแซมเปลี่ยนอะไหล่และให้ความรู้ในการใช้เท่าที่ควร
4. จัดการสำรวจและวางแผนระบบลดปรุชานให้แก่เกษตรกรลูกค้าในเขตที่จะหาน้ำได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วให้เกษตรกรกู้เงินผ่อนชำระคืนในระยะเวลายาวเป็นพิเศษ
5. จัดหาตลาดให้กับลูกค้าเกษตรกร เพื่อซื้อผลิตผลหลังเก็บเกี่ยวแล้วในราคาที่เป็นธรรม และให้ความสะดวกในการขนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. จัดบริการเอกสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเกษตร ข่าวความเคลื่อนไหวของตลาดสินค้าเกษตร และแจ้งข่าวการระบาดของโรคจนถึงวิธีป้องกันและปราบศัตรูพืช การป้องกันรักษาโรคสัตว์ให้ทราบเป็นประจำ

7. จัดบริการให้การส่งเสริมในกรณีพิเศษ โดยมีผู้เกี่ยวข้องในสาขาวิชาการต่าง ๆ ด้านการเกษตรในหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้เกษตรกรลูกค้ามีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวิธีการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การป้องกันรักษาโรคสัตว์เลี้ยง การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

8. เริ่มโครงการสมบูรณ์แบบเอกผสมให้กับเกษตรกรผู้ฐานะยากจนและไม่มีความรู้ เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจควบกับการเลี้ยงสัตว์ ในท้องที่ ๆ เหมาะสมด้วยการประกันรายได้สุทธิก่อนเดือนให้บริการเหล่านี้ ธนาคารจัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นอกเหนือจากดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่กู้ยืม จำนวนเงินซึ่งได้ช่วยเหลือเกษตรกรไปแล้วระหว่างปี 2506 - 2522

ปี	จำนวนเงินเรือ (ล้านบาท)	ให้กับ บกส.(ล้านบาท)
2506	9.571	-
2507	7.092	-
2508	18.221	-
2509	29.856	-
2510	63.026	-
2511	94.125	-
2512	124.573	-
2513	93.151	-
2514	77.295	-
2515	89.744	-
2516	197.965	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปี	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ให้กับ บกส. (ล้านบาท)
2517	273.527	100
2518	1,029.163	405
2519	1,763.802	718
2520	2,855.970	1,022
2521	4,754.142	1,099
2522	5,603.8	1,200

ระบบสินเชื่อเพื่อการเกษตร

เพื่อให้เกษตรกรทุกระดับชั้น ได้รับประโยชน์จากระบบสินเชื่ออย่างทั่วถึง ธนาคารได้จำแนกบริการรูปน้อออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. ประเภทรายบุคคล

ธนาคารจะให้เงินกู้แก่เกษตรกรรายใหญ่ ที่มีเนื้อที่ประกอบการมากและมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานดี แ่ขาดเงินทุนหมุนเวียนไปจ่ายในการเพาะปลูก และหรือเลี้ยงสัตว์ หรือขยายงานหรือปรับปรุงกิจการของตนให้ดียิ่งขึ้น เกษตรกรประเภทนี้จะติดต่อได้โดยตรงกับสาขาของธนาคารในท้องที่ใกล้ที่สุดทุกแห่ง

เกษตรกรผู้มาติดต่อจะต้องเขียนโครงการของตนในแบบฟอร์มของธนาคาร แจงวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน ประวัติการดำเนินงานในฟาร์ม และคุณสมบัติของผู้ขอ กู้ ที่ตั้งของผู้ประกอบการ ความสามารถในการชำระเงินคืน ตลอดจนจำนวนหลักทรัพย์ที่จะนำมาเป็นหลักประกัน และรายละเอียดอื่นๆ

เมื่อเจ้าหน้าที่เกษตรได้พิจารณาโครงการของผู้ขอแล้ว เห็นว่าทุกอย่างเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร ก็จะนัดวันออกเดินทางไปสำรวจกิจการของผู้ขอ กู้ ณ ที่ประกอบการ พร้อมทั้งประเมิน

ราคาหลักทรัพย์ที่จะใช้เป็นประกันการกู้เงิน โดยจะพิจารณาถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ

- 1.1 ที่ตั้งและเนื้อที่ของฟาร์ม
- 1.2 ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเหมาะสมในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์
- 1.3 ภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป
- 1.4 ความสะดวกในเรื่องการชลประทานและคมนาคม
- 1.5 ชนิดของพืชและสัตว์เลี้ยง จำนวนเนื้อที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
- 1.6 รายได้และรายจ่ายของฟาร์มแต่ละปี ทั้งในปีที่ผ่านมาและในปีต่อไป
- 1.7 ประมาณผลผลิตที่จะผลิตได้ และความสามารถในการชำระคืน
- 1.8 ประวัติการดำเนินงาน ระบบการจัดการ ความซื่อสัตย์และภาวะหนี้สิน
- 1.9 ราคาทรัพย์สินที่จะใช้เป็นหลักประกันเงินกู้

หลังจากที่เจ้าหน้าที่เกษตรได้ทำการสำรวจกิจการของฟาร์มดังกล่าวแล้ว จะเสนอรายงานถึงความจำเป็นที่จะต้องกู้เงินของผู้กู้ ความสามารถในการชำระเงินคืนตามฤดูกาลและระยะเวลาที่เหมาะสม ตลอดจนเหตุผลที่ควรให้การสนับสนุนเห็นชอบด้วย เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาต่อไป เพื่อให้ได้มีการพิจารณาอนุมัติแล้ว เจ้าหน้าที่เกษตรจะแจ้งให้เกษตรกรทราบ พร้อมทั้งจัดเตรียมการจัดทำสัญญาเงินกู้ จดทะเบียนจำนวนของหลักทรัพย์และกำหนดวันให้เกษตรกรมารับเงินที่ธนาคารต่อไป

2. ประเภทนิติบุคคล

ธนาคารจะให้เงินกู้แก่นิติบุคคลในรูปของบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือสหกรณ์การเกษตร ซึ่งประกอบกิจการเกษตร หรือมีการดำเนินงานด้านธุรกิจการเกษตรเป็นหลัก โดยนิติบุคคลเหล่านี้สามารถจะติดต่อกับได้โดยตรงกับสาขาธนาคารทุกแห่ง

การยื่นคำขอกู้เงินต้องประกอบด้วยโครงการซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้กู้รายบุคคลธรรมดา ส่วนนิติบุคคลที่เป็นสหกรณ์การเกษตร ธนาคารมีแบบฟอร์มให้ต่างหากที่ส่งให้รายละเอียดประกอบด้วยดังนี้

2.1 ใบสำคัญรับจดทะเบียน

2.2 หนังสือให้ความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์ให้สหกรณ์ถือไว้วงเงินกู้ยืมประจำปี

ครั้งหลังสุด

- 2.3 รายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีปีสุดท้ายก่อนยื่นคำขอกู้
- 2.4 หนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าหนี้เดิม อนุญาตให้สหกรณ์กู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- 2.5 งบดุลและบัญชีกำไรขาดทุนของสหกรณ์ย้อนหลัง 3 ปี
- 2.6 รายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ปีสุดท้ายก่อนยื่นคำขอกู้ (หากมีการควบสหกรณ์ในช่วงเวลาดังกล่าว ก็ให้ใส่เอกสารของสหกรณ์ที่ควบให้ครบ)
- 2.7 งบทดลองของสหกรณ์ถึงปัจจุบันหรือใกล้เคียง
- 2.8 สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ที่มีข้อตกลงให้สหกรณ์ขอกู้เงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด และมีข้อตกลงการมอบอำนาจให้ผู้กระทำการแทนสหกรณ์ในเรื่องการทำนิติกรรมและเอกสารทางการเงินของสหกรณ์ตามข้อบังคับของสหกรณ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่สหกรณ์อำเภอ และสหกรณ์จังหวัดลงนามรับรอง
- 2.9 ข้อบังคับของสหกรณ์ฉบับปัจจุบัน
- 2.10 บัญชีรายชื่อสมาชิกสหกรณ์ถึงปัจจุบัน
- 2.11 หนังสือของสหกรณ์ที่ขอกู้เงินจากธนาคาร มีบันทึกให้ความเห็นชอบของพนักงานผู้ควบคุม (สหกรณ์อำเภอและสหกรณ์จังหวัด) ทอท้ายหนังสือของสหกรณ์ด้วย

เอกสารหมายเลข 2.1 - 2.4 ให้ถ่ายภาพจากต้นฉบับจริง นอกนั้นให้สำเนาตามปกติ เอกสารทุกฉบับต้องมีลายเซ็นของผู้อนุมัติ (ประธานหรือรองประธานกับเลขานุการ หรือเหรัญญิกของคณะกรรมการดำเนินการดำเนินงานของสหกรณ์) ลงนามรับรอง

เมื่อเจ้าหน้าที่ของธนาคารได้รับเรื่องคำขอกู้ของสหกรณ์การเกษตรแล้ว จะทำการวิเคราะห์และทำรายงานเสนอพร้อมเหตุผลต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนหรือไม่ เสนอต่อผู้บริหารสินเชื่อเพื่อพิจารณา เมื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติแล้วจะแจ้งให้สหกรณ์ทราบ เพื่อคิดดอกเบี้ยสัญญาเงินและรับเงินกู้จากธนาคารต่อไป

3. ประเภทสมาชิกกลุ่ม

ธนาคารจะให้เงินกู้แก่เกษตรกรรายย่อย ที่มีเนื้อที่ประกอบการเป็นของตนเองน้อยหรือไม่มีที่เป็นของตนเอง ต้องเช่าผู้อื่น มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานที่พอสมควร แต่ขาดเงินทุนในการดำเนินงานของตนภายในฤดูหนึ่ง ๆ การอำนวยเงินเพื่อประเภทกลุ่มนี้ จะทำให้ได้เฉพาะในเขตจังหวัดที่ธนาคารมีสาขาอยู่เท่านั้น

ก่อนจะเริ่มงานเงินเพื่อเพื่อการเกษตรประเภทนี้ ในจังหวัดหนึ่ง ๆ เจ้าหน้าที่เกษตรทางสำนักงานใหญ่จะส่งเจ้าหน้าที่เกษตรไปสำรวจสภาพทั่วไปในท้องที่ของจังหวัดนั้น ๆ เสียก่อนว่ามีความเหมาะสมที่จะขยายงานประเภทสมาชิกกลุ่มได้ดีเพียงไร โดยจะต้องสำรวจถึงชนิดพืชที่ปลูกและสัตว์ที่เลี้ยงกันเป็นหลัก ลักษณะดินฟ้าอากาศและสภาพแวดล้อม การชลประทาน การคมนาคม การตลาด ตลอดจนฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรทั่วไปและความต้องการเงินของเกษตรกรในท้องถิ่น

เมื่อธนาคารได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรที่ยื่นเงินไปอำนวยเงินเพื่อเพื่อการเกษตรในจังหวัดนั้น ๆ ได้ ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่เกษตรเริ่มงานทันที โดยเข้าติดต่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น เข้าประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ณ ที่ว่าการอำเภอ เพื่อแจ้งหลักการและนโยบายของธนาคาร ตลอดจนขอข้อมติต่าง ๆ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบโดยทั่วกัน เพื่อให้ผู้นำท้องถิ่นเหล่านั้นนำเรื่องกลับไปแจ้งต่อเกษตรกรลูกบ้านของตนหากเกษตรกรสนใจก็ให้รวมกันเป็นกลุ่มยื่นคำขอกู้จากธนาคารได้ทันที

วิธีการจัดตั้งกลุ่มนั้น ธนาคารจะให้เกษตรกรที่อยู่ใกล้เคียงกันในหมู่บ้านตำบลเดียวกัน ซึ่งมีฐานะใกล้เคียงกันและมีความคุ้นเคยเชื่อถือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี รวมกลุ่มกันเองด้วยความสมัครใจที่จะทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน โดยจำกัดว่ากลุ่มหนึ่งจะต้องมีเกษตรกรไม่ต่ำกว่า 5 คน และจะมีได้ไม่เกิน 20 คน (จำนวนที่สะดวกที่สุดควรจะอยู่ในอัตราระหว่าง 10 - 12 คน) เกษตรกรทุกคนในกลุ่มเดียวกันจะต้องยินยอมรับผิดชอบในหนี้สินที่จะกู้ยืมจากธนาคารร่วมกัน หากคนหนึ่งคนใดหนีหายไปหรือตายไป หรือไม่สามารที่จะหาเงินมาชำระหนี้คืนธนาคารในจำนวนเงินที่กู้จากธนาคาร

ไปได้ เกษตรกรในกลุ่มเดียวกันจะต้องรับผิดชอบ ออมค่าใช้จ่ายนี้ให้กับธนาคารพร้อมทั้งดอกเบี้ยแทนเกษตรกร
ผู้ที่ไม่สามารถจะทำได้ เมื่อเข้าใจกันแล้ว ก็ให้เสนอความจำนงมายังธนาคารในลักษณะของกลุ่ม โดย
เกษตรกรทุกคนเป็นสมาชิก

เจ้าหน้าที่เกษตรของธนาคาร เมื่อได้รับคำร้องขอกู้เงินจากสมาชิกในกลุ่มดังกล่าวแล้ว จะนัด
วันออกไปทำการสำรวจฐานะความเป็นอยู่ และสภาพการประกอบอาชีพของสมาชิกในกลุ่มนี้ทุกคน
(เช่น เกี่ยวกับการสำรวจการขอกู้ของเกษตรกรรายบุคคล) แล้วเสนอรายงานที่แจ้งเหตุผลที่ควรสนับสนุน
หรือไม่ควรสนับสนุนไปยังหัวหน้าหน่วย ผู้ซึ่งจะให้ขอคิดเห็น เสนอผู้จัดการสาขา และร่วมพิจารณา
กับผู้จัดการสาขาอีกต่อหนึ่ง การพิจารณานั้นจะต้องพิจารณาเป็นรายไป เช่นเดียวกับเกษตรกรประเภท
รายบุคคล ถ้าหากได้พิจารณาเห็นว่าเกษตรกรผู้ขอควรได้รับการสนับสนุนจากธนาคารนั้นมีจำนวนน้อย
กว่า 5 คน กลุ่มนั้นก็อาจจะเลิกไปโดยปริยาย หรือถ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรจำกัดเกษตรกรผู้ขอ
ออกไปในบางรายที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ หรือจะโดยเหตุใดก็ตาม กลุ่มนั้นก็อาจจะเลิกไปโดยปริยายเช่นกัน
หรือถ้าได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรจำกัดเกษตรกรผู้ขอออกไปในบางรายที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ หรือจะ
โดยเหตุใดก็ตาม กลุ่มนั้นก็จะต้องตัดสมาชิกผู้นั้น ๆ ที่ธนาคารไม่เห็น ออมออกเสียก่อน

หลังจากที่ธนาคารได้พิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้กับเกษตรกรต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่ม ที่มีจำนวน
สมาชิกความหนาแน่นของธนาคารแล้ว เจ้าหน้าที่เกษตรจะทำหน้าที่แจ้งให้กลุ่มทราบ โดยเรียกประชุม
เพื่อรับทราบเกี่ยวกับวิธีการที่ต้องปฏิบัติต่อไป เช่น การทำสัญญาเงินกู้ระยะสั้นและการทำสัญญาค่า
ประกันสมาชิกกลุ่ม และทำการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเป็นทางการ โดยให้สมาชิกทุกคนเข้าใจถึงความรับผิดชอบ
ก่อนจะคัดเลือกคณะกรรมการของกลุ่มโดยประกอบด้วยประธานหนึ่งคน เลขานุการหนึ่งคน กรรมการอีก
หนึ่งคน เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนกลุ่มในธุรกิจและการติดต่อที่เกี่ยวกับธนาคาร ตลอดจนคอยควบคุม
ดูแลการดำเนินงานของสมาชิกภายในกลุ่มของตนให้เป็นไปตามข้อกำหนดคกกลางของธนาคารด้วย

คุณสมบัติของเกษตรกร

ประเภทรายบุคคล เกษตรกรประเภทรายบุคคลที่จะขอกู้เงินจากธนาคารได้จะต้องมี
คุณสมบัติดังนี้คือ

1. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยแท้จริง และมีรายได้หลังจากผลผลิตการเกษตรที่ตนประกอบอาชีพอยู่

2. มีความรู้ และประสบการณ์ทางด้านเกษตรเป็นอย่างดี ประกอบอาชีพนี้มาไม่น้อยกว่า 2 ปี

3. ประกอบอาชีพอยู่ในจังหวัดที่ธนาคารขยายงานไปถึงแล้ว

4. เป็นเจ้าของที่ดินประกอบอาชีพที่มีขนาดเพียงพอแก่การลงทุน ไม่ว่าจะป็นระยะสั้นหรือระยะยาว

5. มีความสามารถที่จะใช้เงินกู้จากธนาคารให้เป็นประโยชน์

6. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ และไม่เกิน 60 ปี (ยกเว้นกรณีพิเศษ)

7. เป็นผู้มีความประพฤติดี ชยันต์แข็งใจในการประกอบอาชีพและสามารถชำระคืนเงินกู้ให้ธนาคารได้ภายในเวลาที่กำหนด

8. ไม่มีหนี้สินส่วนตัว หรือยึดเข้ามาเป็นเวลานาน และไม่เป็นผู้บุคคลที่หลบหนีคดีต้องโทษ

ประเภทนิติบุคคล บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือสถาบันการเกษตรที่จะขอกู้เงินจากธนาคารได้ จะต้องมีความสมบูรณ์ดังนี้

1. นิติบุคคลที่ไม่ใช่สถาบันการเกษตร จะต้องแสดงฐานะการประกอบการของบริษัท ฯ โครงการดำเนินงานจะสร้างประโยชน์ให้แก่เกษตรกรที่เกี่ยวข้อง ระบบการจัดการคณะผู้บริหารงาน ลักษณะของการตลาดที่จะรับซื้อสินค้าเมื่อได้ผลิตขึ้นมาแล้ว และหลักประกัน

2. นิติบุคคลที่เป็นสถาบันการเกษตร เช่น สหกรณ์การเกษตร จะต้องแสดงฐานะประกอบการใน 3 ปีที่ผ่านมา อยู่ในอันดับที่ 1 - 2 มีแผน การดำเนินงานดี มีสมาชิกจำนวนพอสมควร มีสิทธิจะกู้ยืมจากธนาคารได้โดยได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่เดิม

ประเภทสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรประเภทสมาชิกกลุ่มที่จะขอกู้เงินจากธนาคารได้จะต้องมีความสมบูรณ์ ดังนี้คือ

1. เป็นเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยแท้จริง และมีรายได้หลังจากผลผลิตการเกษตรที่ตนประกอบอาชีพอยู่
2. มีความรู้และประสบการณ์ทางด้านเกษตรเป็นอย่างดี และประกอบอาชีพนี้มาไม่น้อยกว่า 2 ปี
3. เป็นเจ้าของและผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ตนประกอบอาชีพอยู่ ซึ่งมีขนาดเพียงพอแก่การลงทุนไม่ว่าจะเป็นระยะสั้นหรือระยะยาว หรือเช่าที่ดินจากบุคคลอื่นและมีเนื้อที่พอเพียงแก่การประกอบอาชีพ และได้ประกอบอาชีพบนที่เช่านี้มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี
4. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ และไม่เกินกว่า 60 ปี (ยกเว้นกรณีพิเศษ) มีความสามารถที่จะใช้เงินกู้จากธนาคารให้เกิดประโยชน์
5. เป็นผู้มีความประพฤติดี ขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพ และสามารถจะชำระเงินกู้คืนธนาคารได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด
6. เป็นผู้ประกอบอาชีพอยู่ในจังหวัดที่ธนาคารตั้งสาขาอยู่ ปลูกพืชชนิดเดียวกัน และตั้งบ้านเรือนใกล้เคียงกับสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน
7. ไม่เป็นบุคคลที่หลบหนีคดีต้องโทษ และไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัวหรือยึดเข้ามาเป็นเวลานาน หลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อ

เกษตรกรที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามนี้ จะต้องเสนอโครงการการดำเนินงานในระหว่างการใช้เงินกู้ของธนาคาร ให้ธนาคารพิจารณาเสียก่อน ส่วนการจัดเสนอโครงการนั้น เกษตรกรจะจัดทำเองหรือจะให้เจ้าหน้าที่เกษตรของธนาคารช่วยเหลือก็ได้ตามความต้องการที่เป็นจริง ธนาคารจะพิจารณาความเหมาะสมของโครงการของผู้ขอ ประกอบกับรายงานการสำรวจของพนักงานเกษตร โดยเน้นหนักไปในรายการ ดังนี้

1. โครงการของผู้ขอ จะต้องแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการขอกู้ โดยจำแนกออกมาให้ละเอียดว่าจะนำเงินกู้ธนาคารไปใช้จ่ายอะไรบ้าง และมีเหตุผลอย่างไรเหมาะสมกับสภาพการประกอบการอยู่เดิมอย่างไร

2. เกษตรกรหรือคณะบุคคลผู้นั้น มีความชำนาญในการดำเนินการอย่างไร อันจะทำให้เขาใจว่าเงินกู้ที่นำไปใช้ประกอบการจะมีหนทางทำได้สำเร็จ ทั้งผู้ขอเองมีความแน่นอนใจในการดำเนินการตามโครงการอย่างไร และจะหวังผลจากการประกอบการมาชำระหนี้คืนธนาคารอย่างไร มีกำหนดระยะเวลายาวนานสักเท่าไร

3. ภาวะหนี้สินของผู้ในขณะที่ยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารมีอะไร เนื่องจากเหตุใด และมีหนทางที่จะชดเชยหนี้สินที่มีอยู่ให้หมดสิ้นไปอย่างไร นอกจากนั้นแล้วผู้ขอมีหลักทรัพย์อะไรบางที่จะนำมาจกจ่ายนองไว้กับธนาคารฯ เพื่อเป็นหลักประกันเงินกู้หลักหลักทรัพย์ดังกล่าว มีภาระผูกพันอยู่กับใครบางอย่าง

สำหรับสมาชิกกลุ่ม จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลุ่มของคนเดียวกัน ส่วนการอนุมัติแต่ละรายนั้นจะพิจารณาจากรายงานการสนับสนุน และเหตุผลของเจ้าหน้าที่เกษตรกรทำการสำรวจเป็นสำคัญ

สำหรับการพิจารณาโครงการขอกู้ของสหกรณ์การเกษตรนั้น ธนาคารฯ จะพิจารณาเนื้องานในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ในด้านการใหญ่ยืมแก่สมาชิก การส่งชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก การส่งชำระดอกเบี้ยของสมาชิก การจัดซื้อสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผลเพื่อขายหรือการแปรรูปออกขาย แหล่งเงินทุนเดิมของสหกรณ์ ความสามารถในการชำระหนี้ของสหกรณ์

2. ฐานะของสหกรณ์ ทรัพย์สิน หนี้สิน กำไรสุทธิประจำปี ประวัติและความสามารถในการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการและของผู้จัดการสหกรณ์

ระยะเวลาในการใหญ่

เมื่อธนาคารได้จำแนกสินเชื่อเพื่อการเกษตรออกเป็น 3 ประเภทแล้ว ดังนั้น เพื่อให้บริการนี้เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรตามฤดูกาลอย่างจริงจัง จำเป็นต้องแบ่งระยะเวลาในการชำระหนี้คืนตามความเหมาะสมของการใช้เงินกู้เกษตรกรออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้คือ

1. ระยะสั้นหรือการให้สินเชื่อเพื่อการผลิตเฉพาะฤดูกาล เช่น เพื่อเป็น

ค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูกบำรุงรักษา เก็บเกี่ยว ซื่อเมล็ดพันธุ์ บัญและยาปราบศัตรูพืช ฯลฯ การชำระเงินค่านานการสำหรับระยะสั้นนี้ จะคงไม่เกิน 1 ฤดูพืช หรืออย่างมากไม่เกิน 18 เดือน

2. ระยะปานกลาง หรือการให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงกิจการ ขยายกิจการ ก่อสร้างโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง เลี้ยงสัตว์ ซื่อเครื่องมือทุนแรง ฯลฯ การชำระคืนไม่เกิน 5 ปี โดยแต่ละปีต้องผ่อนชำระคืนเป็นงวดหลังจากเก็บเกี่ยว และขายผลผลิตได้ในจำนวนที่เหมาะสมที่ธนาคารพิจารณาสมควร

3. ระยะยาว หรือการให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงและขยายกิจการ เช่น เพื่อซื้อที่ดิน เครื่องจักรทุนแรงทันสมัยเพื่อการก่อสร้างที่จำเป็น ฯลฯ การชำระเงินค่านานการสำหรับระยะยาวนี้เกินกว่า 5 ปีขึ้นไป และแต่ละปีจะคงผ่อนชำระเป็นงวดหลังจากเก็บเกี่ยวขายพืชผลได้แล้ว ตามความเหมาะสมที่ธนาคารได้พิจารณาแล้วว่าสมควรที่จะชำระคืนได้

จำนวนเงิน

สำหรับเกษตรกรรายย่อยที่เป็นประเภทสมาชิกกลุ่ม มีเนื้อที่ประกอบการของตนเอง หรือของเช่าบุคคลอื่นทำและไม่มีหลักประกันที่ตนมีกรรมสิทธิ์อยู่ ร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจะขอสินเชื่อจากธนาคารได้ในวงเงินคนละไม่เกิน 3,000 บาท หรือไร่ละ 150 บาท ตามแต่เวลาเหมาะสม เมื่อใดเป็นสมาชิกนานกว่า 2 ปี ใดความเห็นชอบของสมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคน สมาชิกคนเดียวกับที่กู้เงินจากธนาคารและชำระคืนเรียบร้อยหากมีความจำเป็นต้องขยายงานหรือเพิ่มผลผลิต ไม่ว่าจะทำในอย่างใดหรือประกอบกรเลี้ยงสัตว์ด้วย หากได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกในกลุ่มทุกคน และการพิจารณาของธนาคารแล้ว จะขอสินเชื่อเพิ่มจากที่เคยขอในฤดูก่อนใดเท่าที่เหมาะสมได้ แต่คงไม่เกินรายละ 10,000 บาท

การพิจารณาให้สมาชิกเก่าที่มีประวัติดีคือที่ กู้ได้ถึงรายละไม่เกิน 10,000 บาท นั้น เป็นนโยบายการเพิ่มสินเชื่อในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่เกษตรกรทำการพิจารณาเป็นพิเศษ เฉพาะราย โดยมีกำหนดระยะชำระคืนตามวัตถุประสงค์การ

ใช้เงิน การพิจารณาจะให้สมาชิกเก่าคนใดเพิ่มเติมนั้นจากรายละเอียด 3,000 บาท นั้นเป็นสิทธิ์ของธนาคารโดยตรง

สมาชิกกลุ่มที่ไต่ขอสินเชื่ออยู่ในวงเงิน 10,000 บาท มาแล้วอย่างน้อยหนึ่งฤดูกาล และไต่ชำระเงินกู้เป็นที่เรียบร้อยโดยมีต่อให้ธนาคารฯ ทวงถาม หากมีความจำเป็นต่อกู้เงินในระยหนึ่งระยะไต่มากเกินกว่า 10,000 บาท จากธนาคารฯ ก็อาจจะทำไต่ขอความเห็นชอบของสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน ไต่ขอสินเชื่อจากธนาคารฯ ไต่รายละเอียดไม่เกิน 20,000 บาท ซึ่งธนาคารฯ จะพิจารณาให้เป็นกรณีพิเศษ โดยมีเงื่อนไขเฉพาะราย

สมาชิกกลุ่มที่ไต่ขอการจะขอสินเชื่อจากธนาคารมากกว่าจำนวนรายละเอียด 20,000 บาท แม้จะเป็นสมาชิกที่ไต่มาก่อนหลายปีและมีหลักทรัพย์เป็นประกัน จะตองลาออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มเสียก่อน และขอความเห็นชอบของสมาชิกในกลุ่มนั้น ไต่ไม่มีภาระที่ไต่ต้องรับผิดชอบในหนี้สินของกลุ่ม แล้วขอสินเชื่อจากธนาคารฯ ในประเภทรายบุคคล ตามจำนวนเงินที่ไต่ต้องการ โดยมีโครงการประกอบที่ไต่สนับสนุน

ส่วนเกษตรกรที่ไต่ขอในประเภทรายบุคคล ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลนั้น ธนาคารฯ จะพิจารณาใหญ่ไต่ในวงเงินไม่จำกัดจำนวน แต่ทั้งนี้ไต่ต้องขึ้นอยู่กับการใช้เงินตามความเหมาะสมของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาเห็นชอบของธนาคารฯ

สำหรับนิติบุคคลที่เป็นสหกรณ์การเกษตรนั้น จำนวนเงินที่ธนาคารฯ จะพิจารณาใหญ่ไต่เป็นไปตามเกณฑ์ดังนี้

1. ไต่เงินเพิ่มเติมนั้นจากที่ไต่รับอยู่จากสถาบันการเงินอื่นไต่
2. ภายในวงเงินที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ไต่ความยินยอม
3. วงเงินสูงสุดจะตองไม่เกิน 12 เท่าของเงินทุนของสหกรณ์ (ทุนเรือนหุ้น + ทุนสำรอง)

หลักประกัน

ระบบสินเชื่อเพื่อการเกษตร เป็นการใหญ่โดยจำนองหลักทรัพย์ในกรณีประเภทรายบุคคลและนิติบุคคล ทั้งนี้ หลักประกันเงินกู้จะต้องเป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินจะต้องเป็น น.ส.๓ หรือโฉนด โดยผู้ขอกู้จะต้องจดทะเบียนจำนองหลักประกันไว้กับธนาคารให้เรียบร้อยเสียก่อนที่จะรับเงินจากธนาคาร (การค้ำประกันโดยผู้เคยค้ำจากธนาคารอาจจะทำได้เป็นกรณีพิเศษ)

เกษตรกรประเภทสมาชิกกลุ่ม ที่ต้องรับผิดชอบหนี้สินร่วมกันในวงเงินไม่เกินคนละ 10,000 บาท นั้น ไม่ต้องมีหลักประกันหรือจดทะเบียนจำนองกับธนาคาร แต่จะต้องมีหนังสือยินยอมค้ำประกันร่วมกันจากสมาชิกในกลุ่มทุกคน และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของกลุ่ม และต้องทำสัญญาเงินระยะสั้นไว้กับธนาคารอีกชั้นหนึ่งโดยสมาชิกยินยอมจะมอบผลิตภัณฑ์ที่กู้เงินจากธนาคารไปเพาะปลูกหรือบำรุงรักษาอยู่เป็นหลักประกันให้แก่ธนาคารด้วย เพื่อแสดงถึงความซื่อสัตย์ของตนเมื่อถึงกำหนดชำระเงินคืน หากสมาชิกคนใดในกลุ่มไม่สามารถชำระเงินกู้ได้ สมาชิกทั้งหมดในกลุ่มเดียวกันจะต้องช่วยกันชำระหนี้แทน รวมทั้งคอกเบี้ยควยจนกว่าจะหมดหนี้

อย่างไรก็ตาม สมาชิกในกลุ่มเดียวกันบางคนหรือทุกคนที่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน เช่น ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ควรจะต้องมอบหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์นั้นให้แก่ธนาคารยึดถือไว้เป็นหลักประกันของกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อความไว้วางใจของสมาชิกทุกคนในกลุ่มเดียวกัน และเพื่อป้องกันมิให้สมาชิกทุจริตคอกกลุ่มหรือต่อธนาคาร โดยธนาคารจะเป็นผู้เก็บรักษาไว้ให้

สำหรับกรณีของสหกรณ์การเกษตรนั้น หลักประกันเงินกู้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตามการกู้เงิน ดังนี้

๑. เงินที่สหกรณ์การเกษตรกู้ไปให้สมาชิกกู้ต่อ เพื่อเป็นทุนในการผลิตตามขอบังคับของสหกรณ์ แต่กรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทุกคนต้องทำสัญญา

ค่าประกันไว้กับธนาคารเต็มวงเงิน

2. เงินที่สหกรณ์การเกษตรนำไปเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจอื่นตามข้อบังคับของสหกรณ์ กองโฆษกหลักทรัพย์จกจก. เป็นประกัน และ/หรือให้กรรมการดำเนินการผู้รับมอบอำนาจทำสัญญาค่าประกันเต็มวงเงินไว้อีกชั้นหนึ่ง

ควย

อัตราดอกเบี้ย

ธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินกู้ตามความจำเป็น วัตถุประสงค์ในการใช้เงินตามระยะเวลาการใช้เงิน ดังนี้

1. สินเชื่อเกษตรระยะสั้น ประกอบด้วยสินเชื่อเพื่อการผลิตเฉพาะฤดู เช่น เพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช เครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ค่าอาหารสัตว์ ค่าแรงในการเพาะปลูก บำรุงรักษา บุกเบิกที่พอสมควร หรือเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว สร้างบึงฉาง ซื่อสัตว์เลี้ยง และสัตว์ใช้งาน เงินที่นำไปใช้ในกิจการเหล่านี้สามารถชำระคืนได้ภายในระยะสั้น ไม่เกิน 18 เดือน ธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละไม่เกิน 19 ต่อปี

2. สินเชื่อเกษตรระยะปานกลางและระยะยาว ประกอบด้วยสินเชื่อเพื่อปรับปรุงขยายกิจการ เช่น

ก. ซื่อที่ดิน เพื่อขยายกิจการตามสภาพที่พอเหมาะแก่กับแรงงานในครอบครัว เพราะเดิมมีที่ประกอบการน้อย ซื่อที่ดินเพื่อขยายการผลิต นอกเหนือกว่าจำนวนเนื้อที่ที่มีอยู่พอควรแล้ว โดยหวังผลทางตลาด ฯลฯ

ข. ซื่อเครื่องจักร เครื่องทุนแรงที่ทันสมัย และอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเกษตร ใช้ในการผลิตโดยตรงให้มีประสิทธิภาพสูง เช่น ซื่อรถแทรกเตอร์ อุปกรณ์สูบน้ำ ฯลฯ

ค. เพื่อการก่อสร้างโรงเรือน เพื่อเป็นที่เก็บเครื่องจักรหรือเก็บพืชผลภายในฟาร์ม ตลอดจนการสร้างโรงงานต่าง ๆ และคอกปศุสัตว์บ้านพักส่วน

ส่วนตัว และหรือบ้านพักคนงาน ฯลฯ

ง. เพื่อการชำระหนี้สินเดิม ซึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายในการเพาะปลูก บำรุงรักษา หรือจากการซื้อเครื่องจักร เครื่องทุนแรงที่จำเป็น ปุ๋ย ยากำจัดแมลง และโรคพืช หรือจากการบริโภคระจำวันในครอบครัว หรือซื้อที่ดิน ฯลฯ ธนาคารจะพิจารณาให้ในรายที่เห็นว่ามีความจริง ๆ ซึ่งอาจจะกระทบกระทั่งจนถึงอนาคตการผลิตของผูข และโดยทั่วไปจะให้ได้ไม่เกิน 25 % ของเงินกู้ทั้งหมดที่ผูขจะกู้จากธนาคารได้

ธนาคารจะคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละไม่เกิน 19 ต่อปี

ส่วนเงินกู้ที่ให้แก่อุสาหกรรมการเกษตรนั้น คิดดอกเบี้ยในอัตราพิเศษ ดัง

มี

1. เงินที่สหกรณ์นำไปให้สมาชิกกู้เพื่อลงทุนในการผลิต เฉพาะฤดูกาล ธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี (สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ในอัตราร้อยละ 15 ต่อปี).

2. เงินที่สหกรณ์ไปเป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจอื่นของสหกรณ์ ธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 15 - 18 ต่อปี

ผลของการศึกษา

1. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนี้สินในปีการเพาะปลูก 2523-2524
ปรากฏว่าร้อยละ 83.23 ของครัวเรือนเกษตรกรในแขวงทั้งหมด หรือ
ประมาณ 1,856 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่มีหนี้สินในท้องที่หมู่ที่ 6 มีครัวเรือนที่มี
หนี้สินสูงสุดคือร้อยละ 12.87 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดหรือประมาณ 287
ครัวเรือน รองลงมาคือหมู่ที่ 5 คือร้อยละ 10.85 หรือ 242 ครัวเรือน หมู่ที่
3 ร้อยละ 10.76 หรือ 240 ครัวเรือน หมู่ที่ 4 ร้อยละ 9.82 หรือ 219 ครัวเรือน
หมู่ที่ 9 ร้อยละ 8.89 หรือ 198 ครัวเรือน หมู่ที่ 1 ร้อยละ 8.48 หรือ 189 ครัว
เรือน หมู่ที่ 2 ร้อยละ 8.29 หรือ 185 ครัวเรือน หมู่ที่ 7 ร้อยละ 8.21 หรือ
183 ครัวเรือน ตามลำดับ

การที่จำนวนครัวเรือนมีหนี้สินสูงแตกต่างกันของเกษตรกรแต่ละหมู่บ้าน
อาจกล่าวได้ว่า ถ้าเกษตรกรในหมู่บ้านใด ส่วนใหญ่ยังยากจน การศึกษาคือขอเงิน
จากแหล่งเงินกู้ใดสักวง เพอร์เซ็นต์การมีหนี้สินเงินกู้จะสูง เช่น หมู่ที่ 6 มีคลอง
มอญ ซึ่งมีเรือโดยสารแล่นผ่านเป็นประจำ และมีบ้านเรือนของเกษตรกรอยู่ตลอด
แนวสองฝั่งคลอง จำนวนเกษตรกรมีหนี้สินร้อยละ 12.87 ของครัวเรือนเกษตรกร
ทั้งหมู่บ้าน ซึ่งเมื่อเทียบกับหมู่ที่ 8 การคมนาคมไม่สะดวกอยู่ทางไกลความเจริญ
การศึกษาคือแหล่งเงินกู้ไม่สะดวก จึงมีการใช้สินเชื่อกันน้อย เพียงร้อยละ 7.58 ของ
ครัวเรือนเกษตรกรทั้งแขวงเท่านั้น (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 1)

2. หนี้สินค้างชำระของเกษตรกร

ก. หนี้สินค้างชำระเป็นเงินสหหมายถึงหนี้สินที่เกษตรกรปีมาไว้ใน
ฤดูกาลเพาะปลูก ตั้งแต่ 1 เมษายน 2523 - 31 มีนาคม 2524 ซึ่งโคชำระคืนไป
แล้วบางส่วน และส่วนที่เกษตรกรยังมีหนี้สินค้างชำระอยู่อีกจำนวนหนึ่ง เฉลี่ยครัว
เรือนละ 63.81 บาท ถ้าพิจารณาเป็นรายหมู่บ้าน ปรากฏว่าหมู่บ้านที่มีหนี้ค้างชำระ
ในช่วงนี้สูงสุดคือหมู่ที่ 4 ค้างชำระ 214.61 บาท ต่อครัวเรือน หมู่ที่ 8 ค้างชำระ

อยู่ 142.01 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 1 คางซำระอยู่ 61.64 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 9 คางซำระอยู่ 98.48 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 7 คางซำระอยู่ 55 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 2 คางซำระอยู่ 32.37 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 5 คางซำระอยู่ 17 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 3 คางซำระอยู่ 15 บาท คอคริวเรือน และหมู่ที่ 6 คางซำระอยู่ 5 บาท คอคริวเรือน ตามลำดับ

ข. หนี้สินคางซำระเกิดจากการซื้อเชื้อสิ่งของของ เกษตรกร ซึ่งหมายถึง การซื้อเชื้อปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืชและอื่น ๆ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2523 - 31 มีนาคม 2524 ซึ่งเป็นช่วงมีการเพาะปลูก เกษตรกรยังคางซำระอยู่เฉลี่ยทั้ง เขต 10.10 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 1 คางซำระอยู่ 25 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 2 คางซำระอยู่ 47.03 บาท คอคริวเรือน

ค. หนี้สินคางซำระทั้งหมด เมื่อพิจารณาหนี้สินคางซำระของเกษตรกรที่ กู้มาเป็นเงินสดเฉลี่ยทั้งเขตเท่ากับ 63.81 บาท คอคริวเรือน และหนี้สินคางซำระ เกิดจากการซื้อเชื้อสิ่งของทั้งหมด ส่วนใหญ่จะมีหนี้สินคางซำระในรอบปีการเพาะ ปลูก เฉลี่ยครัวเรือนละ 10.10 บาท

เมื่อพิจารณาหนี้สินคางซำระทั้งที่เป็นเงินสดและการซื้อเชื้อสิ่งของ ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยทั้งแขวงเท่ากับ 73.91 บาท คอคริวเรือน หมู่บ้านที่มีหนี้สินคางซำระ มากที่สุดคือแก้มหมู่ที่ 4 เฉลี่ย 214.61 บาท คอคริวเรือน รองลงมาคือแก้มหมู่ที่ 8 เฉลี่ย 142.01 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 9 เฉลี่ย 98.48 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 1 เฉลี่ย 86.64 บาท คอคริวเรือน หมู่ที่ 2 เฉลี่ย 79.40 บาท คอคริวเรือน และ หมู่บ้านที่มีหนี้สินน้อยที่สุด คือแก้มหมู่ที่ 6 เฉลี่ยครัวเรือนละ 5 บาท (ดูตารางที่ 2)

3. การไถ่เงินเรือในรูปเงินสดเพื่อการเกษตรและการบริโภคของเกษตรกร

จึงหมายถึงการไถ่ไปในการเพาะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์หรืออุปกรณ์การเกษตร และ
 โรงแรมที่อยู่อาศัย ค่ายรักษาพยาบาล ในกรณีใช้เงินเชื่อดังกล่าว เงินเกษตรกร
 ไถ่เงินสดไปครัวเรือนละ 214.20 บาท โดยแยกเป็นการไถ่เงินเรือเงินสดเพื่อ
 การเกษตร 204.56 บาทต่อครัวเรือน และเพื่อบริโภคอีก 9.64 บาทต่อ
 ครัวเรือน เกษตรกรในหมู่บ้านต่าง ๆ ไถ่เงินเรือเงินสดเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ หมู่ที่ 6 ครัวเรือนละ 611.01 บาท

หมู่ที่ 6	ครัวเรือนละ	611.01	บาท
" 5	"	380.16	"
" 4	"	214.64	"
" 7	"	213.11	"
" 8	"	142.01	"
" 9	"	98.48	"
" 3	"	94.20	"
" 1	"	86.64	"
" 2	"	79.40	"

สำหรับการไถ่เงินเรือเงินสดในการเกษตร โดยเฉพาะในการปลูกพืช
 เลี้ยงสัตว์นั้น เกษตรกรจะไถ่เงินเรือเงินสดไปเพื่อ กิจกรรมดังกล่าวรวมทั้ง
 สองอย่างมากกว่าการไถ่ไปในด้านอื่น โดยเฉลี่ยทั้งแขวงเกษตรกรไถ่เงินเรือ
 สำหรับการปลูกพืช, เลี้ยงสัตว์ถึงร้อยละ 82.83 ของการไถ่เงินเรือเงินสดทั้ง
 หมด และอีกร้อยละ 12.67 สำหรับซื้ออุปกรณ์การเกษตร ที่เหลือนอกจากนั้น
 ร้อยละ 2.93 สำหรับโรงแรมบ้าน และร้อยละ 1.57 สำหรับเป็นค่ายักษา
 พยาบาล (ดูรายละเอียดจากตารางที่ 3)

4. จำนวนเงินเรื่องที่เกษตรกรกู้จากแหล่งต่าง ๆ ในรอบปีการเพาะปลูก 2523/24

แหล่งเงินเรื่องที่เกษตรกรต้องการมากคือ แหล่งเงินเรื่องจากสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ (เช่น ธนาคารกรุงเทพจำกัด) สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร เป็นต้น ซึ่งแหล่งเงินเรื่องเหล่านี้มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ ถึงแม้ว่าเกษตรกรต้องการเงินเรื่องจากแหล่งเหล่านี้มากเพียงใดก็ตามแต่เกษตรกรก็ไม่สามารถที่จะใช้บริการจากแหล่งเงินเรื่องเหล่านี้ได้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะแหล่งเงินเรื่องจากสถาบันการเงินเหล่านี้ มีระเบียบวิธีการและข้อจำกัดในการให้เงินเรื่องหลายวิธี ซึ่งเกษตรกรมักจะขาดคุณสมบัติ ไม่สามารถจะใช้บริการได้ทั่วถึง ประกอบกับในท้องที่แนววงหีบข้าวการคมนาคมไม่สะดวกเจ้าหน้าที่ของสถาบันเงินเรื่องเพื่อการเกษตรเข้าไปให้บริการไม่ทั่วถึง จึงทำให้เกษตรกรหันมาใ้แหล่งเงินเรื่องจากนอกสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ญาติพี่น้อง, หอการค้า ซึ่งดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 4 จะปรากฏว่าเกษตรกรในแนววงหีบข้าวมีการกู้ยืมโดยเฉลี่ย 215.55 บาทต่อครัวเรือนโดยแยกเป็นเงินเรื่องจากแหล่งสถาบันการเงินเฉลี่ย 123.63 บาทต่อครัวเรือน หรือร้อยละ 57.46 ของเงินเรื่องทั้งหมดโดยกู้จากสหกรณ์การเกษตรสูงสุดถึงร้อยละ 27.39 จากธนาคารเพื่อการเกษตรร้อยละ 21.22 จากกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 4.69 และจากธนาคารกรุงเทพจำกัดร้อยละ 4.16 ตามลำดับสำหรับเงินเรื่องจากแหล่งนอกสถาบันการเงินเกษตรกรมีการกู้ยืมโดยเฉลี่ย 91.92 บาทต่อครัวเรือนหรือร้อยละ 42.65 ของเงินเรื่องทั้งหมด โดยกู้จากหอการค้าสูงสุดคือร้อยละ 39.32 รองลงมาคือจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายหมู่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่จะกู้จากแหล่งสถาบันการเงินมากกว่าแหล่งนอกสถาบันการเงิน เช่น หมู่ที่ 1, 2, 3 กู้จากแหล่งสถาบันการเงิน 70.99 , 100 และ 100 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับส่วนหมู่บ้านอื่น ๆ ดูรายละเอียดได้จากตารางที่ 4

5. อัตรากอปรเบี่ย มีความสำคัญต่อเกษตรกรเป็นอันมาก และก็เป็นสิ่งจำเป็นของ
 เยาวชนเงินเช่นกัน อัตรากอปรเบี่ยตามที่กฎหมายกำหนด อัตรารอยละ 15 ต่อปี
 ซึ่งก็เป็นกอปรเบี่ยจากสถาบันการเงินเท่านั้น ส่วนกอปรเบี่ยนอกสถาบันการเงิน อัตรากอ
 ปรเบี่ยค่อนข้างสูง ถึงแม้อัตรากอปรเบี่ยค่อนข้างสูง แต่เกษตรกรบางท้องถิ่นยังคง
 ท่องหึ่งบริการนี้อยู่ เพราะสะดวกและมีอยู่ทั่วไป จากตารางที่ 5 อัตรากอปรเบี่ยทั่ว
 หึ่งเขต เฉลี่ยต่อปี จากญาติพี่น้องรอยละ 35.48 จากหอการรอยละ 53.35 ส่วน
 สถาบันการเงินโดยเฉลี่ยอัตรารอยละ 16 เท่ากับหมกทุกแห่ง สำหรับแหล่งนอก
 สถาบันการเงิน ถ้าพิจารณาเป็นรายหมบ้าน ปรากฏว่าหมที่ 1 อัตรากอปรเบี่ยจาก
 ญาติพี่น้องรอยละ 20 จากหอการรอยละ 29.33 หมที่ 5 อัตรากอปรเบี่ยจากญาติ
 นอกรอยละ 36 จากหอการรอยละ 60 หมที่ 6 อัตรากอปรเบี่ยจากญาติพี่น้องรอยละ
 36 จากหอการรอยละ 52.17 หมที่ 7 อัตรากอปรเบี่ยจากหอการรอยละ 50.40 หม
 ที่ 8 อัตรากอปรเบี่ยจากหอการรอยละ 60 ทุกรายละเอียคได้จาก ตารางที่ 5

6. จำนวนเงินกูและแหล่งที่เกษตรกรเป็นหม

ในชวงหีบยาวมีเกษตรกรกูเงินรวม 36 ราย เป็นเงิน 450,160.00
 บาท เฉลี่ยหึ่งชวง กูจริงรายละ 12,504.44 บาท กูจากหอความากที่สุดคือ
 186,000 บาท รองลงมากูจากสหกรณ์การเกษตร 126,160.00 บาท รกส.
 120,600 บาท ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 14,000 บาท และกูจากญาติ 11,500
 บาท ทุกรายละเอียคจากตารางที่ 6

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มีหนี้สินและจำนวนครัวเรือนที่ไม่มีหนี้สินในปีการเพาะปลูก 2523/24

หน่วย/ครัวเรือน

หมู่ที่	ครัวเรือนที่มีหนี้	ครัวเรือนที่ไม่มีหนี้	ครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด
1.	189(8.48)	189(8.48)	378(16.95)
2	185(8.29)	93(4.17)	278(12.46)
3	240(10.76)	36(1.62)	276(12.87)
4	219(9.82)	0(0.00)	219(9.82)
5	242(10.85)	0(0.00)	242(10.85)
6	287(12.87)	0(0.00)	287(12.87)
7	183(8.21)	0(0.00)	183(8.21)
8	113(8.07)	56(2.51)	169(7.58)
9	198(8.89)	0(0.00)	198(8.89)
รวมทั้งแขวง	1856(83.23)	374(16.77)	2230(100)

ที่มา ไคจากการสำรวจ ณ แขวงทับยาว เขตลาคกระบัง

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บหมายถึงร้อยละ

ตารางที่ 2 หนี้สินค้างชำระที่นำมาเป็นเงินสด และหนี้สินค้างชำระที่เกิดจากการซื้อเชื่อวัสดุการเกษตรในปีเพาะปลูก 2523/24

บาท/ครว้ เรือน

หมายเลข	หนี้สินค้างชำระที่นำมาเป็น เงินสด	หนี้สินค้างชำระที่เกิดจากการ ซื้อเชื่อสิ่งของ	รวม
	ระหว่าง 1 เม.ย. 23-31 มี.ค. 24	ระหว่าง 1 เม.ย. 23-มี.ค. 24	
1	61.64 (71.14)	25 (28.85)	86.64 (100)
2	32.37 (40.76)	47.03 (59.23)	79.40 (100)
3	15.00 (100)	-	15.00 (100)
4	214.61 (100)	-	214.16 (100)
5	17.00 (100)	-	17.00 (100)
6	5.00 (100)	-	5.00 (100)
7	55.00 (100)	-	55.00 (100)
8	142.00 (100)	-	142.00 (100)
9	98.48 (100)	-	98.48 (100)
เฉลี่ยทั้งแถว	63.81 (86.33)	10.10 (13.67)	73.91 (100)

ที่มา จากผลการสำรวจ

หมายเหตุ ในวงเล็บหมายถึงร้อยละ

ตารางที่ 3 การใช้เงินเชื่อเพื่อการเกษตรและการบริโภคของครัวเรือนเกษตร
ในปีเพาะปลูก 2523/24

บาท/ครัวเรือน

หมู่ที่	เพื่อการเกษตร		เพื่อการบริโภค		รวมทั้งหมด
	ชื่ออุปกรณ์การเกษตร	ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	ซ่อมแซมบ้าน	รักษาพยาบาล	
1	8.73 (10.08)	51.46 (59.39)	26.46 (30.54)		86.64 (100)
2	21.58 (27.18)	47.03 (59.23)		10.79 (13.59)	79.40 (100)
3	25.36 (26.92)	54.35 (57.70)	14.49 (15.38)		94.20 (100)
4	9.13 (4.25)	205.48 (95.75)			214.64 (100)
5	14.46 (3.80)	355.37 (93.48)		10.33 (2.72)	380.16 (100)
6	104.53 (17.11)	499.51 (81.75)		6.97 (1.14)	611.01 (100)
7	8.20 (3.85)	204.91 (96.15)			213.11 (100)
8		142.01 (100)			142.01 (100)
9	36.36 (36.92)	62.12 (63.07)			98.48 (100)
เฉลี่ยทั้ง	23.13	177.43	6.28	3.36	214.20
ช่วง	(12.67)	(82.83)	(2.93)	(1.57)	(100)
	รวม	204.56	รวม	9.64	

หมายเหตุ ไนวงเล็บหมายถึงร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 จำนวนสินเชื่อที่เกษตรกรกู้จากแหล่งต่าง ๆ ในรอบปี 2523/24

บาท/ครัวเรือน

รายการ	หมู่ที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	เฉลี่ย ทั้งแถว
แหล่งสินเชื่อ สถาบันการเงิน	กลุ่ม	25.00	47.03	-	-	-	-	-	-	-	10.10
	เกษตรกร	(28.86)	(59.23)	-	-	-	-	-	-	-	(4.69)
	สหกรณ์	36.50	32.37	72.46	-	82.76	206.83	27.32	23.67	-	58.82
		(42.13)	(40.77)	(76.92)	-	(21.76)	(32.29)	(12.82)	(16.67)	-	(27.39)
	ธกส.	-	-	-	214.61	111.57	48.72	49.18	-	25.25	45.74
		-	-	-	(100)	(29.34)	(7.84)	(23.08)	-	(25.64)	(21.22)
บ.กรุง เทพ จำกัด	-	-	21.74	-	-	-	-	-	70.71	8.97	
	-	-	(23.08)	-	-	-	-	-	(71.79)	(4.16)	
รวม		61.50	79.40	94.20	214.61	194.33	255.55	76.50	23.67	95.96	123.03
		(70.99)	(100)	(100)	(100)	(51.10)	(41.13)	(35.90)	(16.67)	(97.43)	(57.46)
แหล่งสินเชื่อ ทั่วไป	ญาติ	1.32	-	-	-	20.66	34.84	-	-	2.53	7.17
		(1.52)	-	-	-	(5.43)	(5.61)	-	-	(2.57)	(3.33)
	หอคา	23.81	-	-	-	165.29	331.50	136.61	118.34	-	84.75
		(27.48)	-	-	-	(43.47)	(53.27)	(64.10)	(83.33)	-	(39.32)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
รวม		25.13	-	-	-	185.95	365.84	136.61	118.34	2.53	91.92
		(29.01)	-	-	-	(48.90)	(58.87)	(64.10)	(83.33)	(2.57)	(42.65)
รวมทั้งหมด		86.63	79.40	94.20	214.61	380.28	621.39	213.11	142.01	98.49	215.55
		(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)

หมายเหตุ : ในวงเล็บหมายถึงรอยละ

ตารางที่ 5 อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยกับปีตามแหล่งเงิน เชื่อกต่าง ๆ ในปีการเพาะปลูก
2523/24

ร้อยละบาท/ปี

หมู่ที่	แหล่งเงิน เชื่อกต่าง ๆ				ไม่ใช่ สถาบันการเงิน		
	ก. เกษตรกร	สหกรณ์	ธกส.	ธ.กรุงเทพ	ญาติ	พอกา	อื่นๆ
1	15.00	15.00	-	-	20.00	29.33	-
2	15.00	15.00	-	-	-	-	-
3	-	15.00	-	19.00	-	-	-
4	-	-	15.00	-	-	-	-
5	-	15.00	15.00	-	36.00	60.00	-
6	-	15.00	15.00	-	36.00	52.17	-
7	-	15.00	15.00	-	-	50.40	-
8	-	15.00	-	-	-	60.00	-
9	-	-	15.00	19.00	-	-	-
ทั้งแถว	15.00	15.00	15.00	19.00	35.48	53.35	-

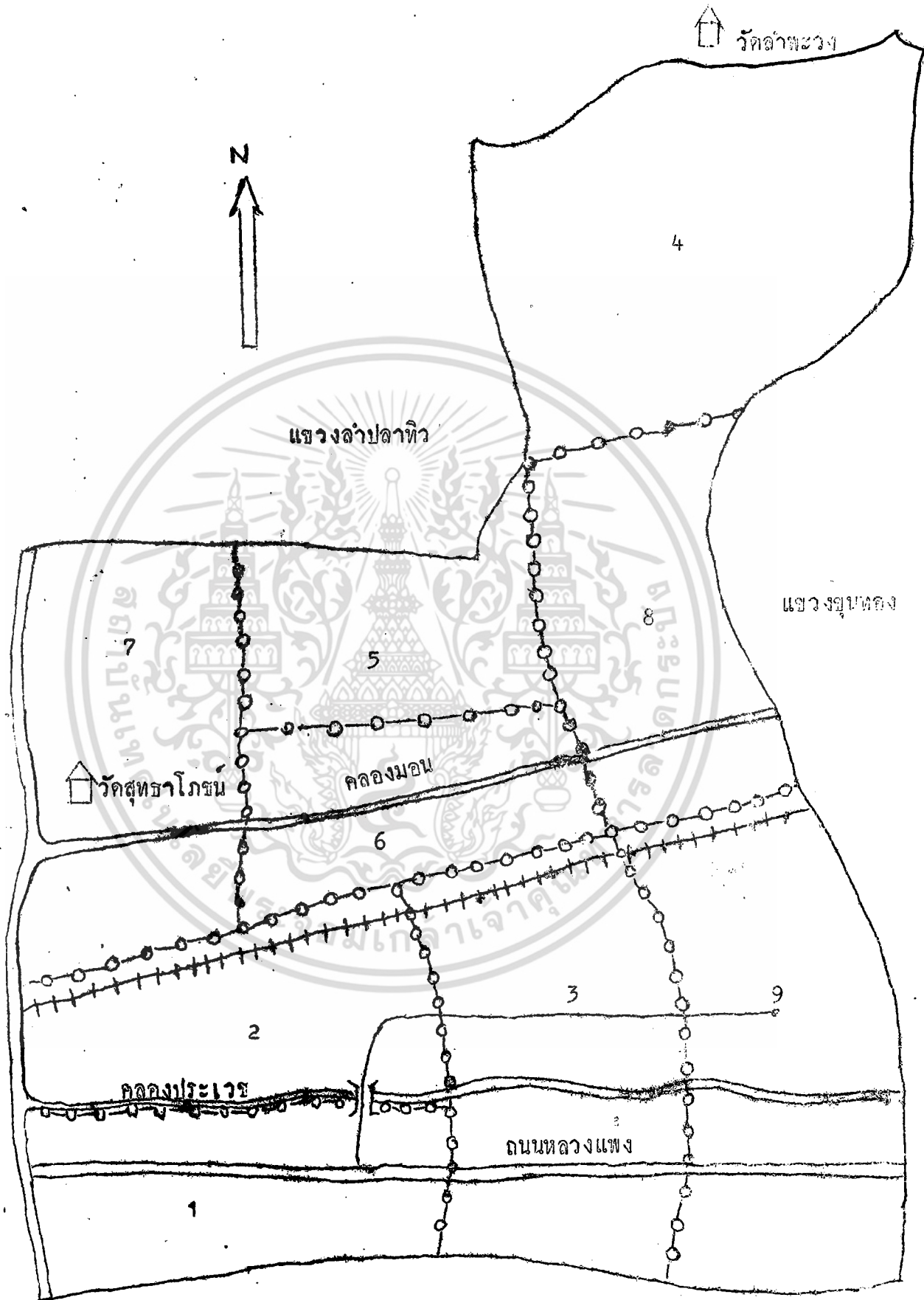
ที่มา จากผลการสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๕ จำนวนเงินกู้และแหล่งที่มาของเงินกู้

หมู่ที่	จำนวนเงิน (บาท)	ผู้ (ราย)	แหล่งเงินกู้ (บาท)					
			เฉลี่ย (บาท)	ชกส	ธ.กรุงเทพฯ	สหกรณ์	ญาติ	พ่อค้า
1	23,300	5	4,660	-	-	13,800	500	9,000
2	4,000	1	4,000	-	-	4,000	-	-
3	26,000	5	5,200	6,000	-	20,000	-	-
4	47,000	4	11,750	47,000	-	-	-	-
5	92,000	5	18,400	27,000	-	20,000	5,000	40,000
6	175,360	6	29,226	14,000	-	59,360	10,000	92,000
7	39,000	4	9,750	9,000	-	5,000	-	25,000
8	24,000	2	12,000	-	-	4,000	-	20,000
9	19,500	4	4,875	5,000	14,000	-	500	186,000
รวม	450,160	36	12,504.44	120,600	14,000	126,160	11,500	

แผนที่แสดงที่ตั้งหมู่บ้านต่างๆของแขวงทับยาว เขตลาคระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาสินเชื่อในแขวงที่ยาวเท่าที่ไก่อสำรวจพบมีดังนี้

1. ในเขตลาคกระบังยังไม่มีหน่วย ข.ก.ส. ให้สินเชื่อแก่เกษตรกร การคมนาคมไม่สะดวก รถจักรยานยนต์ไปไต่ไม่ถึง และยังมีขาดคลองชลประทาน
2. ความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรมีมากกว่า Supply ของสินเชื่อ ทำให้เกษตรกรได้รับสินเชื่อไม่พอเพียงกับความต้องการ
3. การให้สินเชื่อของสถาบัน มีระเบียบและขั้นตอนต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้เกษตรกรไต่เงินกู้ยาก และไม่ต่อเนื่อง
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ขาดการประสานงานกัน
5. สถาบันสินเชื่อขาดการประกันที่ชัดเจน
6. สถาบันสินเชื่อรับชำระเงินกู้ด้วยเงินสด ณ สาขาประจำจังหวัดเท่านั้น
7. สถาบันสินเชื่อพิจารณาใหญ่ความฐานะของลูกเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดตั้งหน่วย ข.ก.ส. ขึ้นในเขตลาคกระบังโดยเร็ว ทำถนนให้รถจักรยานยนต์สามารถวิ่งไต่ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน และขุดคลองชลประทานให้ทั่วถึง
2. ควรจัดให้มีแหล่งสถาบันสินเชื่อบริการให้ทั่วถึงและพอเพียง
3. สถาบันสินเชื่อควรลดขั้นตอนต่าง ๆ ในการให้กู้ให้น้อยลง
4. เจ้าหน้าที่สินเชื่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมควรมีการประสานงานกัน
5. สถาบันสินเชื่อควรจะมีบริการประกันที่ชัดเจน
6. สถาบันสินเชื่อควรจะมีชำระหนี้เป็นผลิตภัณฑ์จากการให้เงินกู้ด้วย
7. สถาบันสินเชื่อควรพิจารณาจักษุขั้นของลูก เป็นการวัดประสิทธิภาพของลูกด้วย

สรุป

จากการศึกษาเรื่องภาวะหนี้สินของเกษตรกร ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 82.83ครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด มีความต้องการสินเชื่อเพื่อใช้ลงทุนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ท้องที่ซึ่งการคมนาคมสะดวก เจ้าหน้าที่ทางราชการเขาไปแนะนำส่งเสริมให้ทั่วถึง เกษตรกรจะมีความรู้ทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้น และเกษตรกรจะหันมาทำการผลิตเพื่อการค้า ทำให้ฐานะของเกษตรกรดีขึ้น ที่ซึ่งการคมนาคมไม่สะดวก เกษตรกรที่กู้เงินไปแล้วมักจะชำระคืนได้ยาก เช่นหมู 4 ช่วงทศวรรษ ค่างชำระประมาณ 214.60 บาท ต่อครัวเรือน ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ค่างชำระมากที่สุด เพราะเจ้าหน้าที่เขาไปเร่งรัดหนี้สินและไต่ถามแนะนำทางวิชาการแก่เกษตรกรไปบ่อยครั้ง ในเขตลาคกระบั้งชาดสาธาของ ร.ก.ศ. เกษตรกรเองก็ไม่สะดวกต่อการเดินทางไปชำระหนี้อีกด้วย